

Årsredovisning 2020

FÖR RIKSARKIVET

Årsredovisning 2020 för Riksarkivet

År 2020 har till stor del gått i pandemins tecken. Vi har valt omslagsbild från en arkivguide som Riksarkivet har publicerat, *Vården och staten* av Åke Norström. Fotografiet återger en operationssal på Akademiska sjukhuset i Uppsala på 1930-talet.

Vården och staten behandlar de centrala källorna till den svenska hälso- och sjukvårdens historia från medeltiden till 1960-talet. De berörda myndigheterna hade centrala funktioner och var belägna i Stockholm, men deras arkiv innehåller källor om hälso- och sjukvården i hela riket – alltså även Finland fram till 1809. Regionala och lokala förhållanden belyses ner på individnivå. Inskickade rapporter, rullor och verksamhetsberättelser vittnar om byråkratiska rutiner och medicinska metoder, men också om enskilda livsöden. Del 2 av *Vården och staten* behandlar bland annat smittskyddet och epidemisjukvården.

Medicinalstyrelsen, Lasarettbyrån, K 1:2, RA. Upphovsman till fotografiet har eftersökts, men har inte kunnat identifieras.
Reprofoto i Riksarkivet: Emre Olgun

Original: Maria Balke

Riksarkivarien har ordet

ÅR 2020 HAR PRÄGLATS AV coronapandemin. De vägval som gjorts i samhället och de beslut som fattats under pandemin bör bevaras för forskning och lärande i framtiden. Det är samhällsviktig information, oavsett om den skapats inom det offentliga eller inom den privata sektorn. Under våren gick Riksarkivet därför ut med rekommendationer om *ökat bevarande* av information under pandemin.

Trots begränsade möjligheter att hålla öppet i läsesalarna, har vi gjort vad vi kunnat för att erbjuda fysisk tillgång till arkiven. Även under några veckor i december då läsesalarna var helt stängda, på grund av striktare restriktioner i samhället, fanns möjlighet att begära ut allmän handling på plats. Den begränsade tillgängligheten har givetvis varit negativ för alla som behövt ta del av information från arkiven, men hur det har påverkat samhället i stort är för tidigt att säga.

Inte oväntat har besöken i digitala forskarsalen ökat. Idag ger digitala forskarsalen tillgång till drygt 69 miljoner bilder av arkivhandlingar. Det är bara en mindre

Karin Åström Iko skriver under demokratideklarationen den 13 mars 2020.

Foto: Jenny Odell

andel av de handlingar vi förvarar. Under året har Riksarkivet infört digitala beställningar vid alla verksamhetsplatser, vilket innebär att beställningen ligger klar redan vid ankomst till läsesalen. Det har underlättat för besökarna.

Under 2019 påbörjade vi ett omställningsarbete i myndigheten, som under 2020 resulterade i en ny organisation, med färre anställda. Syftet med omställningen har varit att utveckla infrastruktur och digitala arbetssätt och tjänster för att kunna möta omvärldens krav på ökad digital tillgång till arkiven. Samtidigt har vi behövt vidta åtgärder för att få en ekonomi i balans. Det har varit ett tufft år och vi ser att även nästa kommer att vara det.

I januari blev utbyggnaden av Riksarkivet i Täby klar, och efter många års förberedelser har Krigsarkivet flyttat till Täby. Vi ser många vinster med samlokaliseringen och de nya moderna lokalerna, för både besökare, personal och arkivmaterial. En fördel för besökare är att de får tillgång till material som kompletterar varandra, till exempel svensk säkerhets-, utrikes och försvarspolitik.

Riksarkivet har undertecknat demokratideklarationen. Det var en självklarhet eftersom tillgång till samhällsviktig information spelar en central roll i ett demokratiskt samhälle – för allmänhetens insyn, rättsskipning och forskning. Tilliten till att informationen är autentisk och säkert förvarad bidrar till förtroendet för samhällets institutioner, och även till att vi klarar målen i Agenda 2030.

I remissvaret på arkivutredningens betänkande lyfte vi att det måste finnas en samlad syn på informationsförsörjningen, där reglering och strukturering av information inte sprids ut på olika aktörer. Ett helhetsperspektiv minskar risken för att samhällsviktig information förloras och att kulturarvet utarmas.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2021

KARIN ÅSTRÖM IKO

Innehållsförteckning

Riksarkivet 6

- 6 Uppdrag
- 10 Ny organisation från 1 september 2020
- 12 Förutsättningar för Riksarkivet
 - 12 Coronapandemins påverkan
 - 13 Verksamhetsomställning
 - 14 Framtida lokalförsörjning
 - 14 Genomlysning av arkivområdet
 - 15 Vikten av samarbete

Resultatredovisning 16

- 16 Samlad resultatbedömning
- 21 Resultatredovisning per verksamhetsgren
 - 21 Säkerställa samhällets arkivinformation
 - 26 Göra arkivinformation möjlig att använda
- 32 Särskilda uppdrag
 - 32 Vetenskaplig utgivning
 - 32 Heraldisk verksamhet
- 33 Regeringsuppdrag
 - 33 Kultur i hela landet
 - 33 Informationsutbyte
 - 34 Arbetsmarknad
- 34 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet
- 36 Avgiftsbelagd verksamhet
- 37 Statsbidrag till enskilda arkiv och regional kulturverksamhet
- 37 Kompetensförsörjning
- 38 Sjukfrånvaro

Finansiell redovisning 39

- 39 Kommentarer till det ekonomiska utfallet
- 39 Redovisningsprinciper
- 39 Värderingsprinciper
- 41 Övrigt
- 41 Resultaträkning
- 42 Balansräkning
- 43 Anslagsredovisning
- 44 Noter
- 54 Tilläggsupplysningar
- 57 Förteckning över tabeller
- 58 Förkortningar

Riksarkivet

Uppdrag

TILLGÄNGLIGHET till samhällsviktig och autentisk information är en förutsättning för ett demokratiskt samhälle. Riksarkivet arbetar med att säkerställa samhällets arkivinformation och göra den möjlig att använda.

Utgångspunkten för Riksarkivets uppdrag finns i grundlag. Tryckfrihetsförordningen (1949:105), TF, ger alla rätt att ta del av allmänna handlingar. Myndighetens verksamhet regleras vidare i arkivlagen (1990:782), i arkivförordningen (1991:446) samt i Riksarkivets instruktion (2009:1593).

Enligt arkivlagen ska myndigheternas arkiv bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information för rättskipningen och förvaltningen samt forskningens behov. Grundläggande bestämmelser om myndigheternas arkiv och arkivmyndigheternas ansvar finns också i arkivförordningen.

Riksarkivets instruktion anger att Riksarkivet har särskilt ansvar för den statliga arkivverksamheten och för arkivvården i landet, samt att Riksarkivet ska ha nationell överblick över arkivfrågorna. Ansvaret omfattar bland annat reglering och tillsyn, bevarande och tillhandahållande av arkivinformation samt metodutveckling inom dessa områden. Ansvaret berör i olika omfattning både offentlig och privat sektor. Genom instruktionen har Riksarkivet även fått ett uppdrag att ta hand om statens heraldiska verksamhet samt att ge ut Svenskt Diplomatarium och Svenskt biografiskt lexikon.

I särskilda förordningar finns bestämmelser om Riksarkivets bidragsgivning till enskilda arkiv och till regionala arkivinstitutioner.¹

Vissa återrapporteringskrav och uppdrag brukar i enlighet med regleringsbrevet eller på särskilt uppdrag redovisas separat. De viktigaste av dessa, som redovisas senare i texten, har under året varit följande:

- Uppdrag att tillsammans med andra myndigheter etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte.²

1. Förordning (2007:1368) om statsbidrag till enskilda arkiv och Förordning (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

2. I2019/03306/DF, I2019/01036/DF (delvis), I2019/01361/DF (delvis), I2019/02220/DF.

- Uppdrag att ta emot nyanlända arbetssökanden för praktik 2019–2020 m.m.³ samt uppdrag att ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för praktik 2019–2020 m.m.⁴

Den individbaserade statistik som ingår i resultatredovisningen ska vara uppdelad efter kön, om det inte finns särskilda skäl mot det. Ett av Riksarkivets grundläggande uppdrag är att i enlighet med offentlighetsprincipen ge allmänheten tillgång till allmänna handlingar som förvaras hos oss. Den som tar del av en handling, antingen det sker analogt eller digitalt, har enligt samma princip rätt att vara anonym. Av detta skäl registrerar Riksarkivets individbaserade statistik som regel bara antalet individer, utan angivande av namn eller kön.

3. Fi2018/01701/ESA.

4. A2018/00925/A.

Tabell 1. Totala kostnader för Riksarkivet fördelade på organisatoriska enheter (i tkr)

Avdelningar	2020	2019	2018
Ledning	15 630	13 255	15 182
Avdelningen för informationshantering	25 602	23 550	28 716
Avdelningen för arkivverksamhet	332 683	325 673	335 510
Avdelningen för bevarande och digital infrastruktur	133 385	129 729	120 310
Avdelningen för verksamhetsstöd	30 759	29 870	28 035
SUMMA	538 059	522 078	527 753

Tabell 2. Totala kostnader för Riksarkivet fördelade på verksamhetsorter (i tkr)

Verksamhetsorter	2020	2019	2018
Stockholm inkl. Stadsarkivet	266 803	243 687	248 203
Ramsele	17 586	24 598	23 704
Fränsta	50 922	45 852	48 682
Uppsala	30 918	31 307	31 735
Vadstena	30 450	28 864	29 479
Visby	8 878	9 673	9 695
Lund	35 598	36 427	35 791
Göteborg	37 616	40 490	39 583
Härnösand	42 086	43 855	43 744
Östersund	9 686	9 488	9 397
Malmö, Stadsarkivet	2 552	2 661	2 628
Karlstad, Värmlandsarkiv	4 964	5 176	5 111
SUMMA	538 059	522 078	527 753

Tabell 3. Finansiering av Riksarkivets verksamhet fördelad på verksamhetsgrenar (i tkr)

År 2020

Verksamhetsgren	Kostnader	Finansiering		Summa	Differens
		Anslag	Övriga intäkter		
Normera och främja informationshantering	19 374	19 203	171	19 374	0
Utöva tillsyn	8 342	8 224	118	8 342	0
Hantera leveranser och förvärv	9 089	8 315	774	9 089	0
Bevara mottagna arkiv	181 183	147 107	34 559	181 666	482
Digitalt tillgängliggöra arkivinformation	128 129	96 256	29 524	125 781	-2 349
Främja kunskap om mottagna arkiv	8 106	7 557	548	8 106	0
Tillhandahålla i läsesal	33 753	26 060	7 693	33 753	0
Besvara förfrågningar	130 657	107 336	22 971	130 307	-350
Övrig kärnverksamhet	19 426	17 057	2 372	19 429	4
SUMMA	538 059	437 116	98 731	535 847	-2 212

Differensen mellan kostnader och finansiering består av årets kapitalförändring.

År 2019

Verksamhetsgren	Kostnader	Finansiering		Summa	Differens
		Anslag	Övriga intäkter		
Normera och främja informationshantering	19 964	19 185	780	19 964	0
Utöva tillsyn	8 007	7 948	59	8 007	0
Hantera leveranser och förvärv	11 891	11 561	331	11 891	0
Bevara mottagna arkiv	163 881	130 715	33 015	163 731	-150
Digitalt tillgängliggöra arkivinformation	115 853	77 855	30 533	108 389	-7 464
Främja kunskap om mottagna arkiv	15 837	14 084	1 753	15 837	0
Tillhandahålla i läsesal	49 127	41 278	7 849	49 127	0
Besvara förfrågningar	117 626	93 293	22 211	115 505	-2 121
Övrig kärnverksamhet	19 900	14 795	4 983	19 778	-122
SUMMA	522 088	410 715	101 515	512 230	-9 858

Differensen mellan kostnader och finansiering består av årets kapitalförändring.

År 2018

Verksamhetsgren	Kostnader	Finansiering		Summa	Differens
		Anslag	Övriga intäkter		
Normera och främja informationshantering	23 627	17 692	5 936	23 628	0
Utöva tillsyn	10 028	10 028	0	10 028	0
Hantera leveranser och förvärv	14 187	13 364	841	14 205	17
Bevara mottagna arkiv	162 912	130 677	31 474	162 151	-761
Digitalt tillgängliggöra arkivinformation	114 304	82 756	26 132	108 888	-5 416
Främja kunskap om mottagna arkiv	21 093	20 133	836	20 969	-124
Tillhandahålla i läsesal	54 209	46 041	8 167	54 208	0
Besvara förfrågningar	109 940	84 648	22 053	106 701	-3 239
Övrig kärnverksamhet	17 453	13 800	3 665	17 465	12
SUMMA	527 753	419 139	99 104	518 243	-9 510

Differensen mellan kostnader och finansiering består av årets kapitalförändring.

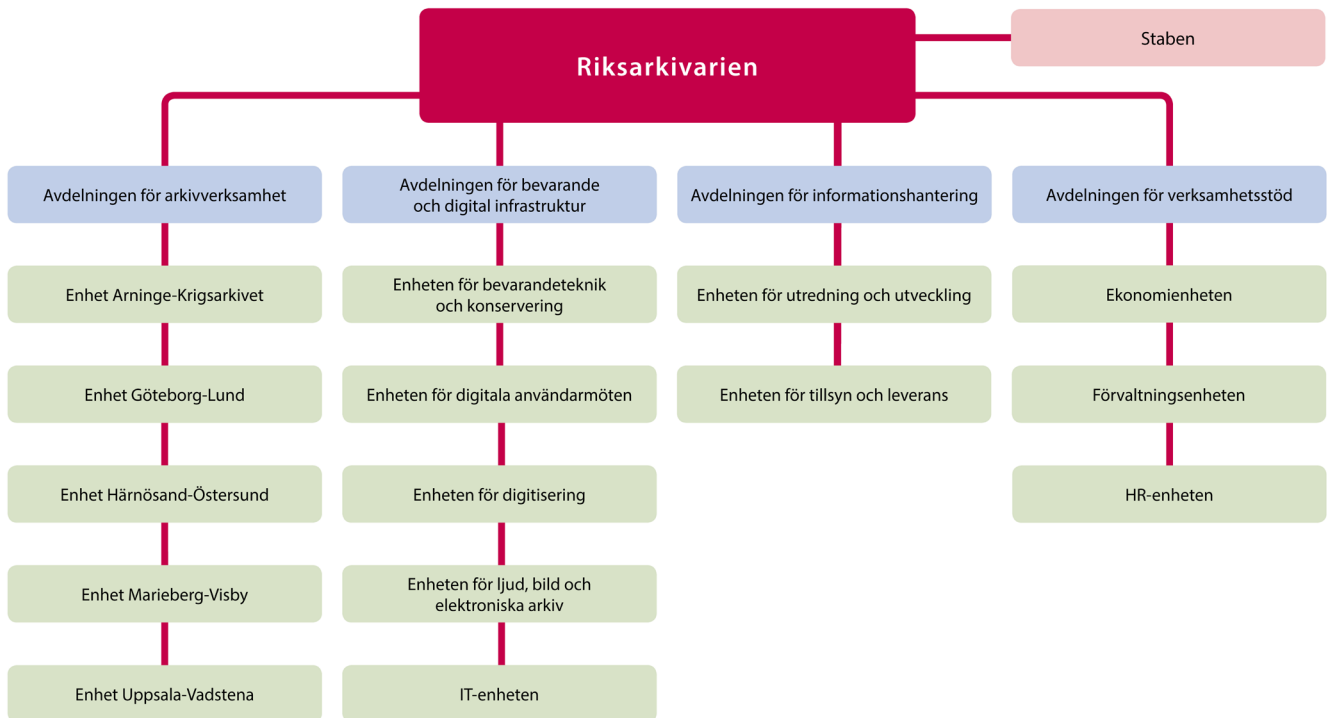
Ny organisation från 1 september 2020

Riksarkivet har verksamhet på följande orter i landet: Fränsta, Göteborg, Härnösand, Lund, Ramsele, Stockholm, Täby, Uppsala, Vadstena, Visby samt Östersund. Vid årets början var verksamheten organiserad i fem avdelningar. Efter en omorganisation har Riksarkivet sedan den 1 september 2020 fyra avdelningar. Den största förändringen i omorganisationen var att de två arkivförvarande avdelningarna sammanfördes till en avdelning. Utöver avdelningarna har myndighetschefen en stab.

Tre kommunala arkivförvaltningar, Stockholms stadsarkiv, Värmlandsarkiv och Malmö stadsarkiv, har med stöd i lag⁵ arbetsuppgifter inom det statliga arkivväsendet. Uppgifterna är avgränsade till att ta emot, förvara och tillhandahålla arkivhandlingar från statliga myndigheter inom respektive område, det vill säga Stockholms län, Värmlands län och Malmö kommun. Undantag utgör handlingar från myndigheter som lyder under Försvarsdepartementet.

Därutöver finns ett insynsråd och nämnder med uppgift att tillföra verksamheten extern kompetens. Rörande insynsrådet, nämnden för heraldisk verksamhet

5. Förordning (2013:791) om särskilda arkivuppgifter för vissa kommunala arkivmyndigheter.

(heraldiska nämnden), samarbetsrådet för enskilda arkiv och personalansvarsnämnden finns föreskrifter i instruktionen. Nämnden för *Svenskt Diplomatarium*, nämnden för *Svenskt biografiskt lexikon* och rådgivande nämnden för *Det medeltida Sverige* tillför utgivningsarbetet extern vetenskaplig kompetens.

Verksamheten indelas i åtta⁶ verksamhetsgrenar och dessa utgör också den disposition som används under avsnittet Resultatredovisning.

Säkerställa samhällets arkivinformation

- Normera och främja informationshantering
- Utöva tillsyn
- Hantera leveranser och förvärv
- Bevara mottagna arkiv

Göra den möjlig att använda

- Digitalt tillgängliggöra arkivinformation
- Främja kunskap om mottagna arkiv
- Tillhandahålla i läsesal
- Besvara förfrågningar

6. Fram till den 31 augusti var verksamheten indelad i nio verksamhetsgrenar.

Förutsättningar för Riksarkivet

I dagens samhälle ser vi stora utmaningar och samhällsförändringar, i form av ökad digitalisering, krav på hållbar utveckling och förändringar i förvaltningspolitiken. Omvärlden har förväntningar på ett nationalarkiv där användare vill kunna ta del av arkivinformation var och när som helst. Digitaliseringen och den tekniska utvecklingen ger oss nya möjligheter, men ställer oss också inför utmaningar i hur vi säkrar tillgången till arkivinformation, med ökade krav på tillgänglighet och data-skydd. Det skapas oöverskådliga mängder information idag och det är avgörande att man gör rätt från början. Det ställer bland annat krav på gemensamma regler, standarder och infrastruktur för arkiv.

Riksarkivet arbetar aktivt med förnyelse och utveckling för att kunna ta ett helhetsgrepp på samhällets informationsförsörjning. Målet är att utveckla vår innovativa förmåga och bli en mer omvärldsorienterad myndighet.

Inriktningen på utvecklingsarbetet pekas ut i Riksarkivets färdplan⁷ där vi bland annat lyfter behovet av att öka myndighetens digitala mognad, att utveckla vår kompetens efter nya behov och även bli mer kommunikativa. Användarens behov ska vara i fokus – det ska vara enkelt att hitta och använda arkiven.

I kommande avsnitt lyfter vi några särskilt viktiga förutsättningar som påverkar myndighetens utförande av sitt uppdrag.

CORONAPANDEMINS PÅVERKAN

Coronapandemin drabbade världen i början av 2020, med stor påverkan på det svenska samhället. I slutet av april uppmanade Riksarkivet aktörer inom offentlig och privat sektor att öka sitt bevarande av information under pandemin. Riksarkivet anser att dokumentation från den här tiden är samhällsviktig information som måste tas tillvara och bevaras. Myndigheten har också gett ut särskilda rekommendationer till statliga myndigheter om att öka bevarandet under coronapandemin.⁸ Vi samverkar⁹ för att motsvarande åtgärder ska vidtas av myndigheterna i kommuner och regioner. Riksarkivet för också en löpande dialog med andra aktörer¹⁰ i syfte att bilda oss en uppfattning om hur pandemin har påverkat hela arkivsektorn. Tillsammans har vi uppmanat även den privata sektorn till ökat bevarande under pandemin.

7. Riksarkivariens beslut RA PROT 2018/85.

8. Riksarkivets rekommendationer till statliga myndigheter med anledning av coronapandemin, dnr RA 22-2020/05051.

9. Inom ramen för Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor (SKA).

10. Framför allt med Samarbetsrådet för enskilda arkiv och med arkivföreningar inom Svenska arkiv i samverkan för synlighet (SASS).

Riksarkivet har en samhällsviktig funktion och utgångspunkten under pandemin har varit att allmänhetens tillgång till arkiven ska upprätthållas. Läsesalarna har därför hållits öppna för besökare, men öppettiderna har begränsats. Besökare har också ombetts att om möjligt skjuta upp sitt besök. I de publika miljöerna har flera åtgärder vidtagits, till exempel plexiglas vid diskar, färre läsesalsplatser och köbrickor. Från den 21 december, i samband med skarpare restriktioner för att minska smittspridning i samhället, stängdes läsesalarna helt. Även när de var stängda fanns dock möjlighet att begära ut allmän handling.

Pandemin har även i övrigt påverkat Riksarkivets verksamhet i hög grad. Myndigheten har ändrat rutinerna vid tillsyn av de myndigheter som Riksarkivet har i uppdrag att inspektera. I de fall fysiska besök inte varit möjliga har inspektionerna fått ske digitalt. Programverksamhet i fysisk form, exempelvis föreläsningar, visningar och utställningar, ersattes med digitala alternativ. Den återkommande arkivkonferensen AVEC har ställts in. Även utlandsrelaterade engagemang har ställts in.

Tjänsteresor ersattes med digitala möten och personal som har arbetsuppgifter som inte måste utföras på arbetsplatsen rekommenderades att arbeta hemma.

Riksarkivets enhet för bevarandeteknik och konservering har under våren bistått bland annat äldreboenden genom att producera handsprit och visir.

Sannolikt har pandemin haft stor och långsiktig påverkan på myndighetens verksamhet, hela arkivsektorn och på den del av samhället som är beroende av tillgång till arkivinformation, exempelvis forskning. Det är ännu för tidigt att med säkerhet bedöma konsekvenserna av att tillgången till arkivinformation, på grund av exempelvis minskade öppettider, varit begränsad. Konsekvenserna på kort och lång sikt kommer behöva följas upp och utvärderas.

VERKSAMHETSOMSTÄLLNING

År 2019 påbörjade Riksarkivet en omställning av verksamheten som har fortsatt under 2020, där utvecklingsinsatser prioriterades, till exempel satsningar på infrastruktur och digitalisering. En ny organisation var ett led i omställningsarbetet.

Bakgrunden till omställningen är digitaliseringen, att möta användarnas ökade förväntningar samt för att säkra tillgänglighet och långsiktigt bevarande av samhällsviktig information. Myndigheten konstaterade också under 2019 att kommande år skulle innebära ökade kostnader för lokaler, flytt av arkiv och nödvändiga satsningar på infrastruktur, utan att myndigheten fått ökade resurser.

Riksarkivet behövde därför prioritera om i verksamheten och minska på personalkostnader, det vill säga bli en organisation med färre anställda. Under 2019 minskade Riksarkivet personalkostnaderna främst genom att inte förlänga tidsbegränsade anställningar och genom att inte tillsätta vakanser. Arbetet fortsatte under 2020 och en ny organisation trädde i kraft den 1 september 2020. I och med den har Riksarkivet drygt 400 befattningar. Nya arbetssätt, som effektiviserar arbetet, och utvecklade tjänster har införts successivt.

FRAMTIDA LOKALFÖRSÖRJNING

Ändamålsenliga lokaler är en förutsättning för att Riksarkivet ska kunna genomföra sitt uppdrag och en fjärdedel av myndighetens anslag går till lokalkostnader. Idag finns ett begränsat accessionsutrymme samtidigt som det finns ett stort förväntat leveransbehov från statsförvaltningen. Lokalförsörjningen är en stor utmaning och Riksarkivet har därför under 2020 beslutat en långsiktig strategi¹¹ som ska vara styrande för myndighetens lokalförsörjning.

Riksarkivet söker ersättningslokaler i Göteborg för att kunna lämna två depåer som inte uppfyller kraven för arkivlokaler och arbetsmiljö.¹² Under året har myndigheten undersökt förutsättningarna för en eventuell nybyggnation i Härnösand i samarbete med Skatteverket.¹³

År 2012 beslutade Riksarkivet, av effektivitetsskäl samt på grund av brister i lokalerna, att flytta Krigsarkivets arkivbestånd till Täby. Till följd av omfattande förberedelsearbete samt en utdragen rättsprocess gällande upphandlingen av flytttjänst kunde flytten påbörjas först 2020. Flytten har sedan 2018 föregåtts av utbyggnad av arkivmagasin och kontorslokaler i Täby. Den 1 januari 2020 var de nya lokalerna färdiga att tas i bruk. Möjlighet att bygga ut magasinsbyggnaden med ytterligare tre våningsplan finns. Flytten och utbyggnaden visar att lokalprojekt tar lång tid och mycket resurser i anspråk.

GENOMLYSNING AV ARKIVOMRÅDET

I december 2019 överlämnade Arkivutredningen sitt betänkande¹⁴ till regeringen.

I sitt remissvar¹⁵ lyfter Riksarkivet problematiken med att olika samhällsaktörers information regleras olika. Viktig information om exempelvis beslutsfattande, smittspridning, arbetsmiljö, patientjournaler, skolbetyg och krisberedskap skapas både hos offentliga och privata aktörer, men regleras olika. Det behövs en mer enhetlig hantering av *samhällsviktig information* för att kunna trygga bevarande och bibehålla autenticitet över tid.

11. Strategi för lokalförsörjning 200701, RA PROT 2020/32.

12. Förstudie Arkivlokal Göteborg – Orrekulla (RA 2020/06633). Förstudien med kostnadsberäkningar för olika möjliga lösningar avslutades i december 2020.

13. Förstudie Arkivlokal Härnösand – Saltvik (RA 2020/06634). Projektet syftar även till en samlokalisering av Riksarkivets lokaler i Härnösand.

14. *Härifrån till evigheten – en långsiktig arkivpolitik för förvaltning och kulturarv* (SOU 2019:58)

15. Riksarkivets yttrande över betänkandet *Härifrån till evigheten – En långsiktig arkivpolitik för förvaltning och kulturarv* (SOU 2019:58), 2020-05-15, Dnr RA 04 2020/2572.

I remissvaret ställer sig Riksarkivet bakom ett lagförslag där alla arkiv omfattas av ett symboliskt skydd, liksom satsningar på den Nationella arkivdatabasen (NAD) samt förslaget om att statliga myndigheter ska upprätta överlämnandeplaner.

Riksarkivet för en fortsatt dialog med aktörer och intressenter inom arkiv- och informationshanteringsområdet om de frågor som vi saknar i utredningen, exempelvis digitaliseringens påverkan, ett helhetsperspektiv på samhällets informationsförsörjning och en framtidsbild för samhällets informationsförsörjning.

VIKTEN AV SAMARBETE

Att ha en nationell överblick är en del av Riksarkivets uppdrag. Samverkan och samarbeten inom olika sektorer och med olika aktörer är därför en viktig del av vårt arbete. Vi samverkar nationellt bland annat inom eSam¹⁶ och Digisam¹⁷ och med flera aktörer i civilsamhället, till exempel arkivföreningar, släktforskarföreningar och hembygdsförbund.

Med riksarkiven i Finland och Norge pågår sedan 2018 ett samarbete om de samiska arkiven, bland annat har ett förslag till en universitetsutbildning tagits fram. Internationellt är myndigheten även medlem i International Council on Archives (ICA). Inom EU är vi representerade i European Archival Group (EAG) och deltar i flera pågående projekt, bland annat Time Machine och Open Preservation Foundation.

16. eSam är ett medlemsdrivet program för samverkan mellan 29 myndigheter och Sveriges Kommuner och regioner (SKR). Medlemmarna samverkar kring tillgängliga och rättssäkra digitala lösningar.

17. Digisam är en plattform där 22 kulturarvsaktörer tillsammans arbetar för ett digitalt kulturarv. Målet är att skapa gemensamma digitala lösningar som gör kulturarvet enklare och lättare att ta till sig.

Resultatredovisning

Samlad resultatbedömning

Riksarkivet redovisar verksamhetens resultat utifrån fyra kvalitativa aspekter. Dessa ska tjäna som långsiktiga indikatorer på resultatutvecklingen inom vitala delar av verksamheten. Aspekterna är av väsentlig betydelse för uppfyllande av arkivlagens krav på att arkiv ska tillgodose rätten att ta del av allmänna handlingar, behovet av information för rättskipningen och förvaltningen samt forskningens behov. De är också tydligt knutna till Riksarkivets uppgifter enligt instruktionen.

De fyra aspekterna är *Tillståndet för arkiven hos myndigheterna*, *Förvaringsmiljön för Riksarkivets bestånd*, *Tillgängligheten för arkiv förvarade hos Riksarkivet* och *Riksarkivets service till användare av arkivmaterialet*. Bedömningen har gjorts enligt den tregradiga betygsskalan bra/tillfredsställande/mindre tillfredsställande.

Riksarkivet har under året överskridit förvaltningsanslaget och den beviljade utökade anslagskrediten med 1,4 miljoner kronor. Detta kommenteras ytterligare i den finansiella redovisningen.

TILLSTÅNDET FÖR ARKIVEN HOS MYNDIGHETERNA

Betygsskalan avser i vilken grad föreskrifterna uppfylls och förelägganden getts. Betyget bra betyder att föreskrifterna i huvudsak uppfylls och att inga förelägganden getts. Betyget tillfredsställande innebär att föreskrifterna i väsentliga delar uppfylls och att endast förelägganden av mindre omfattning getts. Betyget mindre tillfredsställande ges om föreskrifterna i flera avseenden inte uppfylls och förelägganden getts på flera punkter.

Bedömningen av tillståndet hos myndigheternas arkiv har gjorts på grundval av antalet förelägganden grupperade i nio områden: ansvar, arkivbildning, framställning av handlingar, särskilt om elektroniska handlingar, förvaring av analoga handlingar, gallring, arkivredovisning av äldre och nyare arkivbildning samt arkivlokaler.

De politikområden som framförallt har prioriterats vid inspektioner under året är arbetsmarknad och försvar. Under 2020 märks särskilt förelägganden gällande brister i den verksamhetsbaserade arkivredovisningen.

Med anledning av coronapandemin har Riksarkivet ändrat arbetsmetod för att kunna genomföra inspektioner. I den mån fysiska besök varit möjliga har sådana genomförts, i annat fall har inspektionerna skett digitalt.

Myndigheternas uppfyllelse av Riksarkivets föreskrifter är tillfredsställande. Samma bedömning gjordes för verksamhetsåret 2019.

Sommaren 2020 påbörjades flytten av Krigsarkivets arkiv, bibliotek och inte minst den stora kart- och ritningsinsamlingen, som omfattar ca en miljon kartor och ritningar. På grund av omfånget var man tvungen att flytta kartorna via ett uppsågat fönster från övervåningen i lokalen på Banérgatan med hjälp av lyftkran inför vidare transport till de nybyggda och ändamålsenliga arkivlokalerna i Täby.

Foto: Johanna Fries Markiewicz.

FÖRVARINGSMILJÖN FÖR RIKSARKIVETS BESTÅND

Bedömningen av förvaringsmiljön för Riksarkivets bestånd avser i vilken grad lokalerna uppfyller Riksarkivets egna föreskrifter. Betyget bra betyder att ingen av myndighetens arkivlokaler har några allvarliga brister i förhållande till föreskrifterna. Betyget tillfredsställande ges om huvuddelen av lokalerna inte har några allvarliga brister. Enstaka lokaler kan dock ha mera omfattande brister. Betyget mindre tillfredsställande innebär att flera av lokalerna har allvarliga brister.

Riksarkivets inspektioner av myndighetens egna lokaler har visat att vissa anläggningar inte helt uppfyllde regelverkets krav. Ett exempel är depån på Polstjärnegatan i Göteborg.¹⁸ Arbete pågår för att hitta ersättningslokaler i Göteborg. Övriga arkivdepåer är idag av god eller mycket god kvalitet.

Under 2020 flyttades huvuddelen av Krigsarkivets arkivbestånd till Täby. Krigsarkivets bestånd omfattade inför flytten cirka 20 000 hyllmeter arkiv på Banér-

18. Rapport – Riksarkivets efterlevnad av regelverket för arkivlokaler (2014), dnr 2015/04580.

gatan i Stockholm samt ytterligare drygt 50 000 hyllmeter arkiv förvarade i en depå i Frihamnen i Stockholm. Det fanns även ca 7 000 hyllmeter bibliotek och ca 1 miljon kartor och ritningar. Flytten innebär att Krigsarkivets material numera förvaras i mycket god förvaringsmiljö.

Sammantaget bedömer Riksarkivet att förvaringsmiljön är tillfredsställande. Samma bedömning gjordes för verksamhetsåret 2019.

TILLGÄNGLIGHETEN TILL ARKIV FÖRVARADE HOS RIKSARKIVET

Arkiv ska vara ordnade och förtecknade för att vara sökbara. Riksarkivets interna arkivinformationssystem heter Arkis. I Arkis lagras detaljerad information om våra arkiv. Vi har även den publika nationella arkivdatabasen, NAD¹⁹ samt vår digitala forskarsal som finns tillgänglig via webbplatsen, riksarkivet.se. Ju högre förteckningsgrad i dessa system, desto bättre möjligheter att kunna söka bland arkiven. Ett gott förteckningsläge ökar också möjligheterna att kunna digitisera²⁰ arkiven och göra dem tillgängliga. Utöver förteckningar digitiserar Riksarkivet också analogt material och bilderna av arkivhandlingarna publiceras i NAD.

Betyget bra, tillfredsställande och mindre tillfredsställande speglar förteckningsläget och nivån på sökbarhet. Betyget bra betyder att nästan alla arkiv är förtecknade och sökbara på volymnivå samt att de digitala bilder som finns av arkivhandlingarna är enkelt sökbara. Betyget tillfredsställande innebär att huvuddelen av arkiven är förtecknade så att sökbarheten är god, att huvuddelen av arkiven är sökbara i Arkis och NAD samt att digitala bilder av arkivhandlingar är sökbara. Betyget mindre tillfredsställande ges om en stor del av arkiven inte är förtecknade och inte sökbara i Arkis annat än på beståndsnivå samt att digitala bilder av arkivhandlingar inte är sökbara.

Förteckningsläge och sökbarhet

Under året har antalet arkiv registrerade i Arkis och tillgängliga via NAD ökat med 1 232 arkiv, från 71 851 till 73 083²¹.

Bedömningen görs att förteckningsläget är bra liksom sökbarheten i Arkis. Det gäller både statliga och enskilda arkiv, även om förteckningsläget är något sämre

19. NAD publicerar information om arkiv och samlingar hos Riksarkivet, kommun- och regionarkiv, folkrörelse- och föreningsarkiv, näringslivsarkiv, museer, bibliotek med flera. Man kan även söka kontaktuppgifter till svenska arkivinstitutioner, hjälpdatabaser för topografisk indelning och förvaltningshistorik. Ett flertal institutioner publicerar sökbara arkivförteckningar i NAD samt andra sökmedel.

20. Digitisera = konvertera information från analog till digital information, till exempel att skanna in text och bilder.

21. Statliga arkiv förvarade av våra samarbetspartners är inte medräknade.

för de enskilda. Arkiven är till 80 procent sökbara på volymnivå. Vid ett par av myndighetens verksamhetsplatser bedöms den digitala sökbarheten endast vara tillfredsställande eftersom 50–80 procent av arkivbestånden är sökbara digitalt.

Skillnader i registreringsnivå beror på att vissa arkiv, i synnerhet äldre och omfattande arkiv, har en analog arkivförteckning som inte går att registrera i systemet utan vidare omarbetning. De regionala skillnaderna beror också på att det historiskt sett har gjorts olika prioriteringar inom myndigheten.

Sökbarheten hos de digitala bilderna av arkivhandlingar

Arkis innehåller totalt 215 625 238 skannade arkivhandlingar. Antalet ökade med 4,1 miljoner under 2020. Ökningen är mindre än föregående år vilket beror på vilka typer av handlingar som digitiseras. Under 2020 har en stor del av det som digitiserats varit bundna folkbokföringshandlingar som tar lång tid och är resurskrävande att digitisera.

Av det totala antalet bilder av arkivhandlingar är 32 procent eller 69 382 994 bilder publikt tillgängliga via internet, i Riksarkivets digitala forskarsal. Procentsatsen är densamma som året innan. En stor del av de handlingar som digitiseras omfattas av EU:s dataskyddsdirektiv, GDPR. Digitala bilder av yngre folkbokföringshandlingar kan också omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Dessa bilder publiceras inte på internet. Samtliga bilder som omfattas av GDPR, men som kan lämnas ut utan sekretessprövning är digitalt tillgängliga vid besök i Riksarkivets fysiska läsesalar. För närvarande är 43,5 miljoner bilder av arkivhandlingar tillgängliga på detta sätt. De största kategorierna av sådana bilder är moderna bouppteckningar, folkbokförings- och fastighetsinskrivningshandlingar och fordonsregisterkort.

Innehållet i huvuddelen av Riksarkivets digitala bilder skyddas antingen genom sekretess eller genom GDPR. Sökbarheten avseende dessa bilder är därmed begränsad på internet. På plats i våra fysiska läsesalar är sökbarheten till våra digitala bilder mindre begränsad (52 procent av det totala antalet bilder är öppna bilder och bilder som omfattas av GDPR).

Den samlade bedömningen av tillgängligheten till arkiven är att den är tillfredsställande med bra analogt och digitalt förteckningsläge. Samma bedömning gjordes för verksamhetsåret 2019. Även tillgången till våra digitala bilder bedöms vara tillfredsställande eftersom begränsningarna i sökbarhet avseende dessa beror på omständigheter som Riksarkivet inte kan påverka. Bedömningen innebär en förbättring jämfört med 2019 då tillgängligheten till våra digitala bilder på internet bedömdes vara mindre tillfredsställande²².

22. Det förbättrade resultatet 2020 jämfört med 2019 beror på att Riksarkivet i år ändrat bedömningsmetod eftersom vi inte anser att bedömningen av sökbarheten hos våra digitala bilder bör påverkas av begränsningar som ligger utanför vår kontroll, exempelvis lagstiftning (GDPR och OSL).

RIKSARKIVETS SERVICE TILL ANVÄNDARE AV ARKIVMATERIALET

Betygsskalan avser vilken tid som går åt för att ta fram handlingar till läsesal samt besvara förfrågningar som inkommit till myndigheten. Betyget bra betyder att huvuddelen av framtagningen sker inom 30 minuter och att huvuddelen av förfrågningarna besvaras inom fem dagar. Om framtagningen sker inom en timme och huvuddelen av förfrågningarna besvaras inom tio dagar ges betyget tillfredsställande. Betyget mindre tillfredsställande innebär att en stor del av framtagningen tar mer än en timme och att huvuddelen av förfrågningarna besvaras efter mer än tio dagar.

Framtagning i läsesal

Coronapandemin har medfört begränsade öppettider i våra läsesalar. Framtagning av handlingar görs dock normalt inom 30 minuter och förbeställda handlingar är tillgängliga vid beställarens ankomst till läsesal vilket bedöms som bra. Servicen i läsesal bedöms därmed vara tillfredsställande.

Besvarande av förfrågningar

Under året har det totala antalet förfrågningar på arkiv som Riksarkivet bevarar ökat med nästan 15 procent, eller 13 700 förfrågningar. En del av ökningen kan troligen härledas till att personer som under normala förhållanden skulle ha besökt våra läsesalar beställer uppgifter i stället. Trots den kraftiga ökningen har mer än 50 procent av förfrågningarna kunnat besvaras inom 5 arbetsdagar och minst 64 procent inom 10 arbetsdagar. Att besvara förfrågningar har prioriterats men trots det har vi på många verksamhetsplatser inte haft resurser att besvara förfrågningarna inom tillfredsställande tid. Ca en tredjedel av förfrågningarna besvaras efter mer än 15 arbetsdagar. Minst två tredjedelar av förfrågningarna besvaras dock inom 10 arbetsdagar och mer än hälften inom 5 arbetsdagar, därför blir bedömningen ändå att servicen till användarna i den här delen är tillfredsställande.

Trots de förändrade förutsättningarna i form av minskade möjligheter att ta emot besökare i våra läsesalar och det ökade antalet förfrågningar görs den samlade bedömningen att Riksarkivets service till användarna under året har varit tillfredsställande. Bedömningen är densamma som 2019.

Resultatredovisning per verksamhetsgren

SÄKERSTÄLLA SAMHÄLLETS ARKIVINFORMATION

Nedan följer en redovisning av resultatet inom de verksamhetsgrenar som syftar till att bidra till Riksarkivets uppdrag att säkerställa samhällets arkivinformation.

Normera och främja informationshantering

Verksamhetsgrenen omfattar: Utveckla medel och metoder för informationshantering inom offentlig och enskild sektor. Normera generellt och myndighets specifikt genom föreskrifter och beslut (RA-FS och RA-MS). Öka kunskap om hantering av information inom offentlig och enskild sektor genom aktiv vägledning och samverkan med andra aktörer.

Riksarkivet har under året beslutat 50 myndighetsspecifika föreskrifter, det vill säga föreskrifter som riktar sig till en eller ett fåtal angivna myndigheter, i serien RAMS. Ett flertal ärenden har handlat om gallring av anmälningar av så kallade finansiella instrument. Utöver det har Riksarkivet reviderat de generella föreskrifterna om handlingar vid upphandling respektive inom löne- och personaladministrativ verksamhet, vilka ingår i Riksarkivets författningssamling RAFS.

Det främjande arbetet riktat mot offentlig sektor och mot enskild sektor har slagits samman. Syftet är att få en samlad syn på informationshanteringen. Oavsett var information skapas och vilken form den har, bör likartade förutsättningar finnas för att hantera, säkerställa, bevara och tillgängliggöra informationen på både kort och lång sikt. Det minskar risken för att samhällsviktig information förloras och att kulturarvet utarmas. Ett arbete har påbörjats med att formulera en strategi²³ för Riksarkivets främjande av informationshantering inom såväl offentlig som enskild sektor. Målet är en främjandeverksamhet med kontinuitet och förvaltning som utgör en resurs för både offentlig och enskild sektor.

Tabell 4 visar mätbara prestationer inom verksamhetsgrenen.

23. Dnr RA 01-2020/17865.

Tabell 4. Prestationer inom verksamhetsgrenen Normera och främja informationshantering

	2020	2019	2018
Utarbetande av föreskrifter m.m., antal, varav	52	71	69
Föreskrifter och allmänna råd	2	4	12
Myndighetsspecifika föreskrifter och beslut	50	67	57
Utbildning, antal kurser (stat, kommuner, kyrkan)	3	44	17

Tabell 5 visar fördelningen av kostnader och intäkter inom verksamhetsgrenen.

Tabell 5. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Normera och främja informationshantering

	2020	2019	2018
Intäkter	19 374	19 964	23 627
Anslag	19 203	19 185	17 692
Övriga intäkter	171	780	5 936
Kostnader	19 374	19 964	23 627
Differens	0	0	0

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

Utöva tillsyn

Verksamhetsgrenen omfattar: Inspektera, ge råd och utvärdera den offentliga förvaltningens arkivhantering utifrån de mål som uttrycks i arkivlagen samt de krav som ställs genom Riksarkivets föreskrifter.

Riksarkivet har beslutat en ny strategi²⁴ för tillsynsverksamhet för åren 2020–2030. Strategin bidrar till långsiktig styrning och kopplar ihop verksamheten med Riksarkivets mål och uppdrag.

I strategin ingår mognadsmätning²⁵ som inspektionsmetod. Med metoden kan brister i arkivvården upptäckas, samtidigt som det finns verktyg för diskussion kring vad som krävs för att förbättra verksamheten. Resultatet presenteras grafiskt och ger en helhetsbild samt information om vilka områden som behöver priorite-

24. Riksarkivets tillsynsstrategi 2020–2030, Riksarkivariens beslut RA PROT 2020/0069.

25. Mognadsmätning som inspektionsmetod innebär att man tittar på förutsättningarna för en god arkivvård. Genom att bedöma hur väl myndigheten lever upp till förutsättningarna får myndigheten en uppfattning om var den har sina största brister och kan strategiskt välja vilka brister som ska åtgärdas och i vilken ordning.

ras. Det slutliga resultatet kommer att kunna mätas först år 2022. Till följd av satsningar på strategin och den nya inspektionsmetoden har antalet inspektioner varit fler under 2020 än 2019.

Tabell 6. Prestationer inom verksamhetsgrenen Utöva tillsyn

	2020	2019	2018
Inspektioner genom besök (statliga myndigheter)	53	12	91

Tabell 7 visar fördelningen av kostnader och intäkter inom verksamhetsgrenen.

Tabell 7. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Utöva tillsyn

	2020	2019	2018
Intäkter	8 342	8 007	10 028
Anslag	8 224	7 948	10 028
Övriga intäkter	118	59	0
Kostnader	8 342	8 007	10 028
Differens	0	0	0

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

Hantera leveranser och förvärv

Verksamhetsgrenen omfattar: Skapa, utveckla och utvärdera hållbara riktlinjer för mottagande av leveranser till Riksarkivet från både enskilda och statliga arkivbildare. Genomföra mottagande av leveranser från arkivbildare samt ge råd i frågor om leveranser både externt och internt.

För att effektivisera och samordna informationshanteringskedjan (beskriver processen från leveransansökan till dess att hela arkivet är levererat till Riksarkivet) har leveransverksamheten organisatoriskt knutits närmare tillsynsverksamheten. Tanken är att det ska förbättra tillsynen av regeluppfyllnad inför överlämnanden av arkiv till Riksarkivet.

Inflödet av nya leveransärenden, det vill säga mottaganden av arkiv, har till följd av coronapandemin varit mer ojämnt än normalt. Med anledning av Krigsarkivets flytt samt utbyggnaden av Riksarkivets lokaler i Täby har det dessutom varit leveransstopp där.

Under verksamhetsåret har Riksarkivet beslutat om ett internt styrdokument²⁶ för placering av arkiv inom myndigheten. Styrdokumentet ska bidra till ett strategiskt arbetssätt och leda till hållbara lösningar för var arkivleveranser ska placeras inom myndigheten.

**Tabell 8. Prestationer inom verksamhetsgrenen
Hantera leveranser och förvärv**

	2020	2019	2018
Leveranser av statligt material			
Antal leveranser	199	107	247
Papper, hm	1 401	776	1 753
Kartor och ritningar, antal	241	57	2 962
Elektroniska arkiv, antal leveranser	8	14	19
Militärt tryck, hm	2	11	18
Leveranser av enskilda arkiv			
Antal leveranser	422	322	438
Papper, hm	500	1 803	6 002
Kartor och ritningar, antal	2 244	9 407	173 002

Tabell 9 visar fördelningen av kostnader och intäkter inom verksamhetsgrenen.

**Tabell 9. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen
Hantera leveranser och förvärv (i tkr)**

	2020	2019	2018
Intäkter	9 089	11 891	14 204
Anslag	8 315	11 561	13 364
Övriga intäkter	774	331	841
Kostnader	9 089	11 891	14 187
Differens	0	0	17

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

²⁶. Strategi för placering av arkiv, beslutad av Riksarkivarien i RA PROT 2020/0008.

Bevara mottagna arkiv

Verksamhetsgrenen omfattar: Kontinuerligt förbättra förutsättningarna för långtidsbevarande av information i arkiven, oavsett medium, för att säkerställa samhällets behov av en långsiktig informationsförsörjning. Utveckla metoder för bevarande och konservering samt utföra preventiva och direkta vårdinsatser av analoga och digitala informationsbärare, såsom konvertering av format och migrering.

Riksarkivet utvecklar metoder och standarder för långsiktigt analogt och digitalt bevarande. Under året har ett arbete med standardiserade åtgärder för att preparera skadade lagfartsböcker avslutats. Det ligger till grund för ett konserveringsarbete inför skanning som kommer att utföras i samverkan med Föremålsvården i Kiruna. När allt material är digitiserat kan ärendehantering utföras platsoberoende inom myndigheten, vilket leder till en mer effektiv ärendehantering.

Flytten av Krigsarkivet har föregåtts av omfattande förberedelsearbete under flera år. Bestånd har inventerats, preparerats, rengjorts och fått ny förvaring. Arbetet har tagit mycket tid och resurser i anspråk. Den nya förvaringen, bland annat ett klimatarkiv för fotografier, gör att förutsättningarna för ett långsiktigt bevarande förbättrats. I samband med utbyggnaden i Täby har också lokaler för konserveringsarbetet renoverats och anpassats till moderna arbetssätt med en förstärkt kapacitet för analys och konservering.

Migrering från äldre databärare till avläsbar form är en förutsättning för att säkerställa att vi har åtkomst till all information som vi förvarar. I slutet av året påbörjades ett utvecklingsarbete med att anpassa Riksarkivets interna digitala lagringssystem RADAR för att kunna arkivera och till viss del tillgängliggöra ljud och rörlig bild. Ett upprop har gått ut där allmänheten ombeds skänka äldre teknik för utläsning av media- och databärare till Riksarkivet eftersom det förekommer att material lämnas till Riksarkivet, som myndigheten saknar teknik för att kunna avläsa. Gensvaret var överväldigande och varje gåvogivare uppmärksammades med ett personligt diplom undertecknat av riksarkivarien.

**Tabell 10. Prestationer inom verksamhetsgrenen
Bevara mottagna arkiv**

	Per 2020-12-31	Per 2019-12-31	Per 2018-12-31
Papper, hm ¹⁾	738 317	738 557	739 333
Varav enskilt	92 297	94 792	92 989
Militärt tryck, hm	3 530	3 528	3 517
Kartor och ritningar, enheter ²⁾	5 761 946	5 328 725	5 319 261
Antal konserverade enheter	6 270	8 513	8 949

¹⁾ För de kommunala arkiven (Malmö, Stockholm och Värmland) har enskilt material exkluderats vilket förklarar skillnaden mot rapporterade siffror tidigare år.

²⁾ I samband med inventeringar har siffran för kartor och ritningar justerats upp.

Tabell 11 visar fördelningen av kostnader och intäkter inom verksamhetsgrenen.

**Tabell 11. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen
Bevara mottagna arkiv**

	2020	2019	2018
Intäkter	181 666	163 731	162 151
Anslag	147 107	130 565	130 677
Övriga intäkter	34 559	33 015	31 474
Kostnader	181 183	163 881	162 912
Differens	482	-150	-761

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

GÖRA ARKIVINFORMATION MÖJLIG ATT ANVÄNDA

Nedan följer en redovisning av resultatet inom de verksamhetsgrenar vars arbete syftar till att bidra till Riksarkivets uppdrag att göra arkivinformation möjlig att använda.

Digitalt tillgängliggöra arkivinformation

Verksamhetsgrenen omfattar: Redovisa och registrera arkivmaterial oavsett medium. Digitalt tillgängliggöra arkivinformation, även som öppna data, för ökad användning. Utveckla digitala söktjänster och digitala infrastrukturer. Digitisera kulturarvs-material.

En ny digital beställningsrutin gör det nu möjligt för användare att via NAD förbeställa arkivmaterial inför besök i någon av våra läsesalar. Rutinen är ett led i Riksarkivets digitala omställning.

Användningen av Riksarkivets söktjänst har ökat med 12,5 procent jämfört med 2019. Även kundtjänsten har tagit emot fler samtal under perioden. En trolig orsak är coronapandemin.

Arbetet med registervård har intensifierats för att säkra kvaliteten i Arkis. Målet är att underlätta användandet samt att höja kvaliteten på metadata för att öka sökbarhet, tillgänglighet och förbättra möjligheterna till att hämta ut information om våra arkiv ur systemet.

Hösten 2019 påbörjades ett byte av teknisk plattform för att säkra tillgången till den så kallade Estoniasamlingen²⁷. Arbetet har slutförts och större delen av samlingen finns nu tillgänglig via Riksarkivets söktjänst, vilket innebär ökad tillgänglighet till samlingen. Under arbetets gång återuppväcktes intresset för Estoniakatastrofen genom en uppmärksam tv-dokumentär och efterfrågan på materialet i samlingen har ökat.

Riksarkivet har under 20 år arbetat med att digitisera hela Sveriges folkbokföringsmaterial för åren 1895–1991. Projektet är nu avslutat. Det handlar om totalt 116 498 694 skannade bilder. Materialet är samhällsviktig grunddata som nu finns tillgängligt digitalt för alla medborgare. Detta innebär stora samhällsekonomiska vinster. Tjänsten underlättar inte bara Riksarkivets egen ärendehantering och bidrar till kortare handläggningstider, utan är även en stor tillgång för akademisk forskning, släktforskning samt vid bouppteckningar. Projektet är i linje med regeringens digitaliseringsstrategi.

Riksarkivet och Kungliga biblioteket (KB) har ett långtgående samarbete kring digitalisering. Åt KB digitiserar Riksarkivet bland annat pliktexemplar av Sveriges dagstidningar. Arbetet har fortgått under året.

Riksarkivet har slutfört ett samarbete²⁸ med Nordiska museet som bland annat avsett att utveckla metoder och rutiner för storskalig digitisering av fotografiskt material.

**Tabell 12. Prestationer inom verksamhetsgrenen
Digitalt tillgängliggöra arkivinformatiön**

	2020	2019	2018
Digitisering, antal bilder	20 513 977	38 814 494	20 651 029

27. Sedan 2011 förvaltar Riksarkivet Estoniasamlingen. Det är en digital informationsdatabas som är tänkt att underlätta sökandet efter dokumentation som på olika vis berör katastrofen och som finns tillgänglig i Sverige. Estoniasamlingens innehåll är insamlat från 30-talet olika myndigheter, organisationer och anhörigföreningar. Det rör sig i första hand om handlingar som skrivelser, korrespondens, listor, tekniska rapporter, publikationer m.m. Till detta kommer också videofilmer och olika ljudinslag.

28. Slutrapport Fotodigg RA-KS 2021/00383.

Tabell 13 visar fördelningen av kostnader och intäkter inom verksamhetsgrenen.

**Tabell 13. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen
Digitalt tillgängliggöra arkivinformatiön**

	2020	2019	2018
Intäkter	125 781	108 389	108 888
Anslag	96 256	70 392	82 756
Övriga intäkter	29 524	30 533	26 132
Kostnader	128 129	115 853	114 304
Differens	-2 349	-7 464	-5 416

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

Främja kunskap om mottagna arkiv

Verksamhetsgrenen omfattar: Utveckla enhetliga metoder, rutiner och arbetsprocesser för spridning av information om arkiven och deras användbarhet. Öka kunskap om arkivens innehåll och arkivens funktion i samhället genom aktiv spridning av information.

För att främja kunskapen om mottagna arkiv fokuserar Riksarkivet på att erbjuda digitala alternativ. Pandemin har skyndat på det arbetet. Riksarkivet har erbjudit webbsända föreläsningar, seminarier och kurser samt satsat på närvaro i sociala medier. Den årligen återkommande Arkivens dag firades till största delen digitalt och Riksarkivet medverkade med bland annat filmer och en nättchatt. Information om aktiviteterna har spridits via webbplatsen riksarkivet.se och sociala kanaler.

För att bidra till kunskap om de arkiv vi förvarar, öka tillgängligheten till arkiven samt väcka nyfikenhet producerar Riksarkivet arkivguider. Guiderna behandlar olika områden inom den offentliga förvaltningen. Två band av *Vården och staten*²⁹ har publicerats där bland annat epidemisjukvården beskrivs. De behandlar de centrala källorna till den svenska hälso- och sjukvårdens historia från medeltiden till 1960-talet.

Riksarkivet deltar i projektet Demokrati100³⁰ och bidrar med det omfattande material som myndigheten har. Ett bidrag är kommande digitisering av arkivet

29. Vården och staten, *Källor till hälso- och sjukvårdens historia från medeltiden till 1967*, del 1 och del 2, Åke Norström, Riksarkivet 2020.

30. Demokrati100 är en satsning för att öka kunskapen om tillkomsten av den allmänna och lika rösträtten för hundra år sedan. Demokratijubileet firas under åren 2018–2021. Bakom projektet står Kungliga biblioteket (KB) och Riksbankens Jubileumsfond. Kopplat till projektet finns även ett nätverk av företrädare för arkiv, museer och bibliotek samt enskilda forskare.

från Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt. Riksarkivet har också skrivit på demokratideklarationen³¹.

**Tabell 14. Prestationer inom verksamhetsgrenen
Främja kunskap om mottagna arkiv**

	2020	2019	2018
Besökare på RA:s webbplatser, antal unika	1 828 193	1 545 403	2 028 886

Tabell 15 visar fördelningen av kostnader och intäkter inom verksamhetsgrenen.

**Tabell 15. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen
Främja kunskap om mottagna arkiv**

	2020	2019	2018
Intäkter	8 106	15 837	20 970
Anslag	7 557	14 084	20 133
Övriga intäkter	548	1 753	836
Kostnader	8 106	15 837	21 093
Differens	0	0	-123

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

Tillhandahålla i läsesal

Verksamhetsgrenen omfattar: Utveckla enhetliga metoder för tillhandahållande av arkivhandlingar i Riksarkivets läsesalar samt tillhandahållande av referensbibliotek. Ta fram riktlinjer och regler för utrustning, hantering och hjälpmedel.

I slutet av 2019 fattade myndigheten beslut om minskade ramar för öppethållande i läsesalarna. Bakgrunden var minskade personalresurser med anledning av verksamhetsomställningen och omprioriteringar i verksamheten. Beslutet innebar att öppettiderna under perioden september–maj begränsades till högst 30 och minst 20 timmar per vecka, samt att läsesalarna skulle gå att besöka även utanför kontorstid. Under juni–juli sattes miniminivån till 10 timmar per vecka. De minskade öppettiderna väckte reaktioner och kritik från forskarhåll. Riksarkivet träffade och förde dialog med representanter från forskarsamhället kring dessa frågor.

31. Deklarationen är framtagen av kommittén Demokratin 100 år. Deklarationen syftar till att samla och engagera de krafter som stödjer demokratin som styrelseskick och uppmuntra att fler tar tydligt ställning och arbetar för att stärka demokratin.

På grund av coronapandemin har sedan ramarna för öppethållande justerats nedåt vid flera tillfällen. Förutom de begränsningar som pandemin medfört har tillgången till arkivhandlingar tillhörande Krigsarkivet och Täby också varit begränsad på grund av utbyggnaden av lokalerna i Täby samt Krigsarkivets flytt.

En effekt av det minskade öppethållandet är att antalet besökare i våra läsesalar har minskat med något mer än hälften jämfört med år 2019. Följdriktigt minskade även antalet framtagna volymer kraftigt under år 2020 jämfört med år 2019.

Implementeringen av den digitala beställningsrutinen har dock förbättrat förutsättningarna i läsesalarna. Besökarna kan använda sin tid mer effektivt när de är på plats eftersom materialet finns tillgängligt redan när de kommer till läsesalen.

**Tabell 16. Prestationer inom verksamhetsgrenen
Tillhandahålla i läsesal**

	2020	2019	2018
Forskarbesök, antal	16 259	34 058	40 221
Framtagna volymer, antal	51 531	87 509	101 954

Tabell 17 visar fördelningen av kostnader och intäkter inom verksamhetsgrenen.

**Tabell 17. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen
Tillhandahålla i läsesal**

	2020	2019	2018
Intäkter	33 753	49 127	54 209
Anslag	26 060	41 278	46 041
Övriga intäkter	7 693	7 849	8 167
Kostnader	33 753	49 127	54 209
Differens	0	0	0

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

Besvara förfrågningar

Verksamhetsgrenen omfattar: Handlägga inkomna förfrågningar på förvarat arkivmaterial. Utveckla digitala hjälpmedel och metoder som underlättar tillhandahållande.

Antalet förfrågningar handlagda av Riksarkivet har ökat med ca sju procent jämfört med föregående år. Den största ärendegruppen, bouppteckningsförfrågningar, har ökat med ca 25 procent eller nära 7 600, till 36 500 förfrågningar. Den största ökningen ligger på de manuellt handlagda bouppteckningarna, medan ökningen

av bouppteckningsförfrågningar som kan handläggas automatiskt eller med digitalt stöd stannar vid 1 000 förfrågningar. De automatiskt handlagda bouppteckningarna står dock fortfarande för merparten av dessa förfrågningar, ca 20 000.

Den näst största ärendegruppen, förfrågningar på fastighetshandlingar i inskrivningsmyndigheternas arkiv, så kallade IM-ärenden, ökade med fyra procent till 29 200 förfrågningar år 2020 jämfört med 28 100 förfrågningar år 2019. Dessa handlingar behövs framför allt vid överlåtelser av fastigheter.

Procentuellt sett är ökningen av antalet förfrågningar till Riksarkivets verksamhet i Stockholm/Marieberg störst med 30 procent eller 800 förfrågningar. Till antalet var ökningen störst i Härnösand med 2 115 ärenden. Ökningen är så stor, att den inte fullt ut kunnat mötas genom omfördelning av resurser. Verksamhetsomställningen, Krigsarkivets flytt och utbyggnaden i Täby har påverkat myndighetens möjligheter att omfördela resurser.

Under våren infördes sammanhållen handläggning av släktutredningar vilket innebär att en släktutredning nu kan handläggas av en handläggare oavsett vid vilken verksamhetsplats källorna förvaras. En släktutredning som tidigare kunde generera fler förfrågningar kan nu hanteras genom en enda förfrågan. Den nya handläggningen torde på sikt ge utslag i förfrågningsstatistiken genom ett minskat antal folkbokföringsärenden. Antalet folkbokföringsförfrågningar är dock i år närmast identiskt med föregående år, drygt 11 900 förfrågningar.

**Tabell 18. Prestationer inom verksamhetsgrenen
Besvara förfrågningar**

	2020	2019	2018
Besvarande av skriftliga förfrågningar, antal ärenden	130 304	124 266	132 055

Tabell 19 visar fördelningen av kostnader och intäkter inom verksamhetsgrenen.

**Tabell 19. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen
Besvara förfrågningar**

	2020	2019	2018
Intäkter	130 307	115 505	106 701
Anslag	107 336	91 172	84 648
Övriga intäkter	22 971	22 211	22 053
Kostnader	130 657	117 626	109 940
Differens	-350	-2 121	-3 239
Kostnad (i kr) per besvarad förfrågning	1 107	947	833

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

Särskilda uppdrag

VETENSKAPLIG UTGIVNING

Riksarkivets vetenskapliga utgivning bedrivs inom enheterna Svenskt biografiskt lexikon (SBL) och Svenskt Diplomatarium (DIP), sedan den 1 september Medeltida källutgivning (MED).

Under året utkom i det historisk-topografiska verket *Det medeltida Sverige* (DMS) en volym rörande delar av Södermanland (Åkers härad och Strängnäs stad). I serien *Svenskt Diplomatarium*, nationalutgåvan av medeltidsurkunder, utkom volym 12:1 (brev från år 1381).

Svenskt Diplomatariums hela utgivning är digitalt tillgänglig genom det regelbundet uppdaterade huvudkartoteket (SDHK). Delar av ett elektroniskt supplement till de äldsta delarna av verket har också färdigställts.

Häfte 171 av SBL har utgivits. Redaktionen har fortsatt arbetet med att utveckla och kvalitetssäkra SBL på internet samt att besvara och kvalitetssäkra rättelser från användarna. Under 2020 hade SBL 1 441 108 sidvisningar på internet och är en av Riksarkivets mest använda tjänster på nätet. Artikeln om Gustaf Fröding är den mest besökta med 4 500 visningar.

HERALDISK VERKSAMHET

Den heraldiska funktionen har under året expedierat cirka 230 ärenden, bland annat femton yttranden till Patent- och Registreringsverket och länsstyrelserna i enlighet med lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar eller förordningen (2019:167) om vissa officiella beteckningar. Bland motparterna finns 27 myndigheter och 15 kommuner. En föredragning för och ett yttrande till Förtjänstutredningen³² angående belöningsystem och flaggdagar har också avgivits. Funktionen personal deltar i arbetet inom Heraldiska nämnden, Försvarets Traditionsnämnd, Stiftelsen Sveriges Nationaldag samt Sveriges Nationalkommitté för Genealogi och Heraldik.

Sammanlagt har 30 modellritningar till vapen, standar och emblem levererats. Merparten av ritningarna har beställts av Försvarsmakten, bland annat till ett standard och till vapen för Livregementets husarers (K 3) samtliga skvadroner. Bland de civila uppdragsgivarna finns fyra domstolar och två myndigheter.

Funktionen har lagt resurser på att sprida kunskap om heraldik och sitt arbete. Webbplatsens heraldiska sidor har visats 201 300 gånger under året och funktionens Instagramkonto har cirka 1 400 följare.

32. SOU Ju 2019:09.

Tabell 20. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Särskilda uppdrag (i tkr)

	2020	2019	2018
Intäkter	19 429	19 778	17 465
Anslag	17 057	14 672	13 800
Övriga intäkter	2 372	4 983	3 665
Kostnader	19 426	19 900	17 453
Differens	4	-122	12

Differensen mellan intäkter och kostnader består av årets kapitalförändring.

Regeringsuppdrag

KULTUR I HELA LANDET

Genom sin omfattande verksamhet bidrar Riksarkivet till kultur i hela landet. För att så många som möjligt ska kunna ta del av våra aktiviteter genomför vi digitala evenemang och utökar våra digitala tjänster. Vi vill få bredare geografisk spridning och nå fler med information om arkivens innehåll och funktion i samhället samt inspirera till användande av arkivmaterial. Insatserna ligger också inom ramen för vårt arbete med att bidra till de nationella kulturpolitiska målen.

Riksarkivet har under året erbjudit webbsända föreläsningar, seminarier och kurser, testat formatet podd och genomfört en satsning på arkivförmedling i sociala medier. Totalt har Riksarkivet 47 004 följare i sociala medier.³³

Vi har deltagit i Riksantikvarieämbetets seminarier Serie Skola och kulturarv samt skrivit en delrapport³⁴ till uppdraget.

Riksarkivet har också verksamhet på ett flertal orter i hela landet där man kan ta del av arkiv på plats, även om 2020 har präglats av begränsade öppettider.

INFORMATIONsutbyte

Riksarkivet har tillsammans med ett antal andra myndigheter deltagit i regeringsuppdraget att *Etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte*³⁵. Arbetet leds av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Syftet är att skapa ett säkrare och mer effektivt informationsutbyte genom etablering av en

33. Riksarkivet har två konton på Twitter med 1 778 följare, 9 sidor på Facebook med 24 748 följare och två konton på Instagram med 18 971 följare (siffror per den 2 februari 2021).

34. <https://www.raa.se/app/uploads/2020/02/Riksarkivets-rapport-arkiv-och-skola191119.pdf>

35. Dnr: I2019/03306/DF, I2019/01036/DF (delvis), I2019/01361/DF (delvis), I2019/02220/DF.

varaktig och säker struktur för förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte.

I uppdraget ingår bland annat att ta fram en långsiktigt hållbar struktur för förvaltning, det vill säga hur analys, kravställning och utveckling ska ledas och styras. Arbetet innefattar ett antal byggnadsblock. Riksarkivet har särskilt ansvar för byggnadsblocket *metadatahantering* som huvudsakligen innebär att standardisera beskrivningar av information och tjänster. Det ställer krav på exempelvis likriktad versionshantering, gemensamma beskrivningar av begrepp samt tillämpning av standarder och skyddsklassning av information. Arbetet bygger i stora delar på den metodik som Riksarkivet tagit fram i arbetet med förvaltningsgemensamma specifikationer, FGS.

Riksarkivet är även delansvarigt för byggnadsblocket Struktur och styrning, som syftar till att få de lösningar som tas fram att fungera säkert och effektivt men också likartat och enhetligt. För Riksarkivets del handlar det bland annat om att information hanteras enligt lagar, förordningar och Riksarkivets föreskrifter. Det ger Riksarkivet goda förutsättningar att arbeta för att information på sikt ska kunna bevaras.

Regeringsuppdraget som ska slutrapporteras senast den 1 december 2021 har en nära koppling till regeringsuppdraget att *Etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen*³⁶.

ARBETSMARKNAD

Riksarkivet har under 2020 haft två uppdrag. Det ena har varit *Nyanlända praktik – F2018/01701/ESA* och det andra har varit *Funktionsnedsatta praktik – A2018/00925/A*.

Myndigheten har inte haft möjlighet att erbjuda några praktikplatser kopplat till dessa uppdrag på grund av den genomförda verksamhetsomställningen. Även coronapandemin har bidragit till att Riksarkivet saknat möjlighet att erbjuda praktikplatser under året.

Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet

Enligt regleringsbrevet ska Riksarkivet redovisa hur myndigheten använt eller fördelat medlen från anslaget Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet.

36. Dnr: I2019/03307/DF, I2019/01361/DF (delvis), I2019/01412/DF, I2019/01447/DF.

det (FoU-medel).³⁷ År 2020 års FoU-anslag har uppgått till 11 061 tkr. Anslagsförbrukningen under året har uppgått till 10 943 tkr.

Riksarkivet har i enlighet med myndighetens strategiska prioriteringsområden för FoU-medel³⁸ brukat huvuddelen av anslaget på projekt som utforskar och utvecklar Riksarkivets digitala tillgängliggörande av arkivmaterial. Till detta område hör bland annat två stora nationella forskningsinfrastrukturprojekt som Riksarkivet deltar i, SwedPop och AIRA. Båda syftar till att utveckla och utvärdera prototyper för hur artificiell intelligens (AI) kan användas för att tolka handskrift eller komplex tabellinformation och omvandla dessa till läs- och sökbar text. På sikt kan sådan teknologi effektivisera den interna handläggningen samt möjliggöra nya sätt för användare att söka och analysera arkivinformation.

Inom SwedPop samordnas historiska grunddata om personer (till exempel när de fötts och när de dött, var de bott och vad de arbetat med) från fem stora svenska befolkningsdatabaser. Genom internationellt gångbara system för kodning länkas databaserna ihop till en gemensam resurs för det nationella och internationella forskarsamhället. Satsningen förbättrar förutsättningarna för samhällsvetenskaplig och humanistisk forskning. Longitudinella studier kring Sveriges demografiska, sociala och ekonomiska utveckling möjliggörs. Projektet gynnar även medicinsk forskning eftersom information om dödsorsaker och livslängd kan kopplas samman med annan demografisk information. Projektet stöds av Vetenskapsrådet och bedrivs gemensamt av ett konsortium bestående av Riksarkivet, Stockholms stadsarkiv och universiteten i Göteborg, Lund och Umeå. Det återstår två år av projektet och under 2020 har harmonisering, kodning och inregistrering fortsatt som tidigare.

TORA-projektet (Topografiskt register i Riksarkivet) är nu avslutat och integrerat i Riksarkivets ordinarie verksamhet. En tjänst baserad på länkad öppna data (LOD) byggs upp liksom metodutveckling för att koppla centrala bokverk (Det medeltida Sverige, DMS, och Sveriges ortnamn, SO) som digitala resurser till tjänsten. Applikationsgränssnitten är öppna vilket betyder att TORA kan integreras i andra tjänster, till exempel SwedPop. Projektets slutrapport³⁹ har skickats till finansierarna Riksbankens Jubileumsfond och Kungl. Vitterhetsakademien.

37. Redovisningen ska omfatta vilka strategiska prioriteringar som legat till grund för användningen eller fördelningen av medel, vilka insatser som finansierats eller delfinansierats av anslaget, på vilket sätt insatserna förväntas bidra till kulturområdets utveckling samt en resultatbedömning av genomförda insatser.

38. Riktlinjer för Riksarkivets användning av det särskilda ramanslaget 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet, Riktlinjer 2019-12-20 PROT 2019/56.

39. TORA-projektet slutredovisning RA Dnr 11-2020/12808.

Avgiftsbelagd verksamhet

Enligt regleringsbrevet ska Riksarkivet redovisa en plan för hantering av det ackumulerade underskottet inom området digitaliseringstjänster. I en rapportering till kulturdepartementet 2020-12-01 har Riksarkivet meddelat att på grund av en instruktionsförändring 2019 är möjligheten att genom prisjusteringar minska underskottet i princip uttraderade. Instruktionsförändringen ändrade det ekonomiska målet för en stor del av den avgiftsbelagda verksamheten från *full kostnadstäckning* till *upp till full kostnadstäckning*. Riksarkivets bedömning är att det finns två möjliga lösningar för att åtgärda det negativa resultatet. Det ena alternativet är att myndigheten tilldelas särskilda medel för att täcka underskottet vilket skulle kräva ett förändrat ekonomisk mål för verksamheten. Det andra är att myndigheten ges rätt att skjuta underskottet framåt på obestämd tid.

Tabell 21. Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning (i tkr)

	+/- t.o.m.	+/-	Intäkter		Kostnader		+/-	Ack +/-
	2018	2019	2020	2020	2020	2020	2020	2020
Verksamhet	Utfall	Utfall	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Utfall
Digitaliserings-tjänster	-16 257	-7 606	6 341	13 000	7 613	13 000	-1 272	-25 134
Heraldisk uppdragsverksamhet	116	-122	445	500	441	600	4	-3
Stöd till arkivbildare	533	-636	142	500	132	600	10	-94
Övrig uppdragsverksamhet	993	-1 494	5 950	3 000	5 487	3 200	463	-38
SUMMA	-14 616	-9 858	12 877	17 000	13 672	17 400	-795	-25 269

ÖVRIG AVGIFTSBELAGD VERKSAMHET

Enligt regleringsbrevet ska endast de sammanlagda intäkterna för övrig avgiftsbelagd verksamhet redovisas. Dessa uppgår till 64 548 tkr vilket är 7 898 tkr högre än budgeterat. De största intäkterna är avgifter för mottagande, bevarande och vård av arkivhandlingar. Dessa avgifter uppgår till 40 769 tkr, fördelat på statliga myndigheter 32 095 tkr och enskilda arkiv 8 674 tkr. Utfallet för dessa avgifter är 3 269 tkr högre än budgeterat. Riksarkivet har under året överskridit förvaltningsanslaget och den beviljade utökade anslagskrediten med 1,4 miljoner kr. Detta kommenteras ytterligare i den finansiella redovisningen.

Statsbidrag till enskilda arkiv och regional kulturverksamhet

Enligt regleringsbrevet deltar Riksarkivet i Statens kulturråds samverkansråd, som ska hantera frågor om statens roll och ansvar inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Riksarkivet har i enlighet med uppdrag i sin instruktion samt förordningen om statsbidrag till enskilda arkiv, beslutat⁴⁰ om bidrag till tio centrala eller rikstäckande institutioner med 9 085 000 kronor från ramanslaget. Vidare har 472 000 kronor beviljats som bidrag från Statens kulturråds ramanslag till två regionala institutioner i Stockholms län enligt förordningen om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Svenska arkivförbundet har beviljats medel för att stötta sina medlemmar i ökat bevarande av arkivinformaton under coronapandemin.

Årets anslag för Riksarkivets bidragsgivning till enskilda arkiv utanför kultursamverkansmodellen har varit 9 100 000 kronor.⁴¹

Kompetensförsörjning

Det är Riksarkivet mål, uppdrag och resursbehov som styr arbetet med kompetensförsörjning.

Verksamhetsomställningen har inneburit en utmaning och viss kompetensväxling⁴² har skett inom myndigheten. Ett antal befattningar, exempelvis arkivassistenter och en biblioteksassistent har avvecklats, en grundbemanning har beslutats och myndigheten har planerat för det framtida kompetensbehov som finns kopplat till vårt mål och uppdrag. Riksarkivet vill vara och uppfattas som en attraktiv arbetsgivare som kan rekrytera, utveckla och behålla den kompetens som verksamheten efterfrågar.

Riksarkivet har satsat på ledarskapsutveckling för myndighetens avdelnings- och enhetschefer. Innehållet i programmet har varit att ge chefer möjlighet att stärka sitt eget ledarskap och att utveckla sin förmåga att samarbeta effektivt i ledningsgrupperna. Med programmet vill vi stärka det tillitsfulla, kommunikativa och modiga ledarskapet och skapa en ökad tydlighet i organisationens ledning och styrning.

Myndigheten har hållit interna webinarier med fokus på informationssäkerhet för att stärka personalens kompetens i säkerhetsfrågor.

40. Riksarkivariens beslut 2020-02-21, RA Dnr 62-2019/14471.

41. RA 2019/14471 SAMLINGSAKT 2020 – Stöd till enskilda arkiv enligt regeringens instruktion SFS 2009:1593 – ansökningar till före detta Riksarkivets nämnd för enskilda arkiv.

42. Beslut angående ny organisation vid Riksarkivet RA 01-2019/0145.

Sammantaget bedömer Riksarkivet att de åtgärder som vidtagits har bidragit till fullgörande av Riksarkivets uppgifter.

Sjukfrånvaro

I nedanstående tabell redovisas nyckeltal för åren 2019 och 2020. De avser sjukfrånvaron vid Riksarkivet i procent. Nyckeltalen 1 samt 3–7 anges i procentandel av tillgänglig arbetstid. Nyckeltal 2 avser procentuell andel av den totala sjukfrånvaron.⁴³

Tabell 22. Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Sjukfrånvaro i procent	2019	2020
1. Totalt		3,86	4,07
2. Sammanhängande sjukperiod längre än 60 dagar		34,56	29,13
3. Kvinnor		4,55	4,24
4. Män		3,16	3,88
5. Åldersgruppen yngre än 30 år		4,05	2,00
6. Åldersgruppen 30–49 år		3,19	3,71
7. Åldersgruppen 50 år och äldre		4,24	4,25

Nyckeltalen för 2020 visar jämfört med 2019 på en ökning av den totala sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron minskar för kvinnor men ökar för män. För medarbetare som är yngre än 30 år minskar sjukfrånvaron och för medarbetare i åldersgruppen 30–49 år samt 50 år och äldre ökar sjukfrånvaron. Till sist ser vi att för medarbetare med en sammanhängande sjukperiod längre än 60 dagar så minskar sjukfrånvaron.

43. Uppgifterna har hämtats från tidsanvändningsstatistiken i personaladministrationssystemet Primula.

Finansiell redovisning

Kommentarer till det ekonomiska utfallet

Riksarkivet har under året överskridit förvaltningsanslaget och den beviljade utökade anslagskrediten med 1,4 miljoner kr. Överskridandet beror på lägre intäkter än prognostiserat för verksamheten vid Riksarkivets enhet för digitisering i Fränsta. Under året har det brustit i den löpande uppföljningen inom ett antal områden som kalkylanalyser (debiterbara timmar, timkostnad), faktureringsrutiner och uppföljning per uppdrag. Komplexiteten i finansieringsformen skapar osäkerhet, och därmed en risk i den ekonomiska planeringen. Verksamheten bör få en säkrare ekonomisk modell med bättre möjligheter att prognostisera och planera resultatet.

Riksarkivets flytt från Banérgatan och Frihamnen i Stockholm till Arninge i Täby har under året blivit försenad på grund av överklaganden kopplade till Riksarkivets upphandling av flyttjänster. Arbetet med att flytta arkivet, som skulle ha startat under våren, kunde inte komma igång förrän efter semesterperioden. Förseningen ledde till att flytten inte kunde genomföras enligt planerad tidplan och det i sin tur resulterade i fler månader än beräknat av dubbla lokalhyror. För att snabba på flyttprocessen beslutades det om vissa extrakostnader under hösten. Riksarkivet har begärt extra anslag för säkerhetsåtgärder i samband med flytten av Krigsarkivets material och tilldelades ytterligare 16,3 miljoner kronor enligt ändringsbeslut från juni 2020.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Riksarkivets redovisning följer god redovisningssed. En beloppsgräns om 50 tkr tillämpas på periodavgränsningsposter. Som transfereringar redovisas bidragen till enskilda arkiv under förvaltningsanslaget.

Större förskottsbetalningar för leveranser från upphörda myndigheter och myndigheter som genomfört större omorganisationer eller där verksamheter överförts till annan myndighet har periodiserats med utgångspunkt från faktiskt upparbetade kostnader 2020. Belopp anges i tkr om inte annat anges.

Värderingsprinciper

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Tillgångar för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och beräknad ekonomisk livslängd om minst tre år eller längre, definieras som anlägg-

ningstillgång. Flera separata tillgångar med ett naturligt samband och större anskaffningar av likartade tillgångar som var och en understiger 20 tkr (mindre värde) bör redovisas som anläggningstillgångar om det sammanlagda anskaffningsvärdet överstiger 20 tkr. Anläggningstillgångar bestående av förbättringsutgifter på annans fastighet tas bara upp som anläggningstillgång om de överstiger 100 tkr. Förbättringsutgifter under 100 tkr kostnadsbokförs direkt. Utgifter för egenutvecklade IT-system och inköpta program och licenser tas upp som en immateriell anläggningstillgång om utgiften överstiger 500 tkr. Anläggningstillgångarna skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Kulturtillgångar ska redovisas enligt samma regler som andra tillgångar utom att de varken ska skrivas av eller lånefinansieras.

Immateriella tillgångar

Egenutvecklade IT-system och inköpta program och licenser (rättigheter)	5 år
---	------

Materiella tillgångar

Hyllinredning till arkiv, förbättringsutgifter på arkivlokaler	25 år
Hyllinredning till arkiv, förbättringsutgifter på arkivlokaler anskaffade före 2019	15 år
Möbler, inredning, förbättringsutgifter på övriga lokaler och övrig utrustning	10 år
Teknisk utrustning	5 år
Datautrustning	3 år
Kulturtillgång	ej avskrivning

VÄRDERING AV FORDRINGAR OCH SKULDER

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslut upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

VARULAGER

Enligt 5 kap, 8 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag ska omsättningstillgångar tas upp till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på balansdagen. Riksarkivet har valt att inte redovisa några omsättningstillgångar då det verkliga värdet bedömts vara så lågt att det inte motiverar en varulagervärdering.

Övrigt

SPONSORMEDEL

Riksarkivet har inte tagit emot sponsormedel under 2020.

Resultaträkning

Tabell 23.

Belopp i tkr	Not	Utfall 2020	Utfall 2019
<u>Verksamhetens intäkter</u>			
Intäkter av anslag	1	437 116	410 715
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	77 425	73 362
Intäkter av bidrag	3	21 291	27 734
Finansiella intäkter	4	14	419
Summa verksamhetens intäkter		535 847	512 230
<u>Verksamhetens kostnader</u>			
Kostnader för personal	5	-289 209	-298 277
Kostnader för lokaler	6	-149 001	-125 431
Övriga driftskostnader	7	-71 600	-70 112
Finansiella kostnader	8	-195	-101
Avskrivningar och nedskrivningar		-28 055	-28 167
Summa verksamhetens kostnader		-538 059	-522 088
Verksamhetsutfall		-2 212	-9 858
<u>Transfereringar</u>			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	9	9 979	9 997
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		0	0
Lämnade bidrag		-9 979	-9 997
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	10	-2 212	-9 858

Balansräkning

Tabell 24.

Belopp i tkr	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	11	9 454	16 788
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	1 044	1 120
Summa immateriella anläggningstillgångar		10 498	17 908
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	9 610	6 929
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	98 683	62 867
Kulturtillgångar	15	29 825	29 825
Summa materiella anläggningstillgångar		138 117	99 621
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		3 224	6 938
Fordringar hos andra myndigheter	16	13 786	39 027
Övriga kortfristiga fordringar	17	180	154
Summa kortfristiga fordringar		17 190	46 119
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	18	39 639	36 468
Upplupna bidragsintäkter	19	1 814	2 027
Övriga upplupna intäkter		1 871	8 423
Summa periodavgränsningsposter		43 324	46 918
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	20	41 088	31 379
Summa avräkning med statsverket		41 088	31 379
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	21	0	0
Kassa och bank	22	5	14
Summa kassa och bank		5	14
SUMMA TILLGÅNGAR		250 222	241 959
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital		29 825	29 825
Balanserad kapitalförändring		-24 474	-14 616
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-2 212	-9 858
Summa myndighetskapital		3 139	5 351
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	24	663	515
Övriga avsättningar		2 307	1 780
Summa avsättningar		2 970	2 295
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	25	117 729	82 252
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	26	65 436	60 116
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	27	8 985	8 557
Leverantörsskulder		8 582	33 902
Övriga kortfristiga skulder	28	4 155	4 312
Summa skulder m.m.		204 887	189 139
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	29	24 982	25 017
Oförbrukade bidrag	30	722	3 662
Övriga förutbetalda intäkter	31	13 522	16 496
Summa periodavgränsningsposter		39 226	45 175
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		250 222	241 959
Ansvarsförbindelser för statliga garantier			
		0	0
Ansvarsförbindelser för avhjälpande av miljöskador			
		0	0
Övriga ansvarsförbindelser	32	1 500	1 000

Anslagsredovisning

Tabell 25. Redovisning mot anslag (i tkr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Inkomster	Utgående överföringsbelopp	Not
Utgiftsområde 17										
6:1 Riksarkivet (Ramanslag)										
ap. 1 Riksarkivet (ram)	-30 755	427 306				396 551	437 623		-41 072	33
Utgiftsområde 17										
1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet (Ramanslag)										
ap. 5 Bidrag till regional arkivverksamhet (ram)	0	472				472	472		0	34
Utgiftsområde 17										
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet (Ramanslag)										
ap. 9 Riksarkivet (ram)	-134	11 061				10 927	10 943		-15	35
SUMMA	-30 888	438 839				407 951	449 038		-41 088	

Noter

Belopp i tkr om inget annat anges. Föregående års siffror inom parentes.

Not 1 Intäkter av anslag	2020	2019
<i>Enligt resultaträkningen</i>		
Intäkter av anslag	438 534	410 715
Intäkter av anslag ¹⁾	-1 417	0
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag	9 979	9 997
Semesterlöneskuld	526	1 014
Anslagsfinansierad kulturtillgång	0	0
Summa	449 038	421 726
<i>Enligt anslagsredovisningen</i>		
Summa nettoutgifter	449 038	429 091

¹⁾ I posten intäkter av anslag ingår minskning av anslag på 1,4 miljoner kronor som motsvarar anslagsöverskridandet 2020. Se även kommentar not 33.

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2020	2019
Intäkter enligt avgiftsförordningen 4 § ¹⁾	5 721	5 593
Intäkter med full kostnadstäckning	12 877	9 214
Övriga intäkter ²⁾	58 827	58 556
Summa	77 425	73 362

¹⁾ Avser intäkter för kurser och konferenser, uthyrning av lokaler, konsultuppdrag m.m.

²⁾ Avser leveransintäkter, intäkter för ordnings- och förteckningsarbete, forskarförfrågningar, uthyrning samt bokbinderi och konservering m.m.

Not 3 Intäkter av bidrag	2020	2019
Bidrag från statliga finansiärer ¹⁾	11 169	16 231
Bidrag från icke-statliga finansiärer	10 283	10 953
Bidrag från landsting	0	90
Bidrag från mellanstatliga organ	-161	460
Summa	21 291	27 734

¹⁾ Den största inomstatliga finansiären är Arbetsförmedlingen, varifrån bidrag med 5 153 tkr (7369 tkr) har erhållits.

Not 4 Finansiella intäkter	2020	2019
Ränteintäkter på lån hos Riksgäldskontoret	4	299
Övriga finansiella intäkter	10	120
	14	419

Not 5 Kostnader för personal	2020	2019
Lönekostnader (exkl. avgifter)	189 182	195 715
Arbetsgivaravgifter, premier, övriga avgifter	97 303	98 208
Aktivering av lön för egenutvecklade anläggningstillgångar	0	0
Övriga personalkostnader	2 724	4 354
	289 209	298 277
Varav arvoden och andra ersättningar	354	338

Not 6 Kostnader för lokaler	2020	2019
Hyror ¹⁾	138 050	114 033
Övriga lokalkostnader	10 951	11 397
	149 001	125 431

¹⁾ Ökningen beror på dubbla hyror i samband med flytten av Krigsarkivet från Stockholm till Täby.

Not 7 Övriga driftkostnader	2020	2019
Inköp av varor	7 630	7 149
Inköp av tjänster	34 247	30 497
Ersättning till SSA, MSA och VA ¹⁾	25 411	24 928
Övrigt	4 311	7 538
	71 600	70 112

¹⁾ Ersättningar till Stockholms stadsarkiv (SSA), Malmö stadsarkiv (MSA) och Värmlandsarkiv (VA) för arkivuppgifter enligt förordning (2013:791) om särskilda arkivuppgifter för vissa kommunala arkivmyndigheter.

Not 8 Finansiella kostnader	2020	2019
Räntekostnader för räntekonto i Riksgäldskontoret	58	64
Övriga finansiella kostnader	137	37
	195	101

Not 9 Transfereringar – lämnade bidrag	2020	2019
Bidrag till enskilda arkiv	9 043	9 068
Bidrag till Armé-, Marin- och Flygfilm	464	464
Bidrag till regionala arkivinstitutioner ¹⁾	472	465
Bidrag till övriga myndigheter	0	0
Bidrag till privata företag	0	0
	9 979	9 997

¹⁾ Riksarkivet får disponera 472 tkr (uo 17 anslag 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet (Ramanslag) ap. 5) hos Statens kulturråd för fördelning regionalt till institutioner som inte omfattas av samverkansmodellen.

Not 10 Årets kapitalförändring	2020	2019
<i>Avgiftsfinansierad verksamhet</i>		
Digitaliseringstjänster	-1 272	-7 606
Heraldisk verksamhet	4	-122
Stöd till arkivbildare	10	-636
Övriga uppdrag	463	-1 494
Överskridande av anslag utöver beviljad anslagskredit	-1 417	-9 858
<i>Se även tabell 26.</i>	-2 212	-9 858

Not 11 Balanserade utgifter för utveckling	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	77 753	78 337
Årets anskaffningar	0	-584
Anskaffningsvärde UB	77 753	77 753
IB ackumulerade avskrivningar	60 965	51 011
Årets avskrivningar	7 334	9 954
Ackumulerade avskrivningar UB	68 299	60 965
Bokfört värde	9 454	16 788

Not 12 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	4 238	4 203
Årets anskaffningar	306	35
Anskaffningsvärde UB	4 544	4 238
IB ackumulerade avskrivningar	3 118	2 723
Årets avskrivningar	382	395
Ackumulerade avskrivningar UB	3 500	3 118
Bokfört värde	1 044	1 120

Not 13 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	32 287	28 231
Årets anskaffningar	4 323	4 055
Avgår anskaffningsvärde utrangeringar	-998	0
Anskaffningsvärde UB	35 613	32 287
IB ackumulerade avskrivningar	25 358	24 345
Årets avskrivningar	1 617	1 013
Avgår anskaffningsvärde utrangeringar	-972	0
Ackumulerade avskrivningar UB	26 003	25 358
Bokfört värde	9 610	6 929

Not 14 Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	305 765	304 679
Årets anskaffningar	54 630	12 895
Avgår anskaffningsvärde för utrangeringar	-22 758	-11 809
Anskaffningsvärde UB	337 637	305 765
IB ackumulerade avskrivningar	242 898	237 829
Årets avskrivningar	18 722	16 806
Avgår ackumulerade avskrivningar för utrangeringar	-22 666	-11 737
Ackumulerade avskrivningar UB	238 954	242 898
Bokfört värde	98 683	62 867

Not 15 Kulturtillgångar	2020-12-31	2019-12-31
IB anskaffningsvärde	29 825	29 825
Årets anskaffningar	0	0
Anskaffningsvärde UB	29 825	29 825
Bokfört värde	29 825	29 825

Posten består främst av arkiv som Riksarkivet genom regeringsbeslut förvärvat. Ericssbergsarkivet 25 000 tkr beslut år 2001 och Biby arkiv 4 590 tkr beslut år 2011.

Not 16 Fordringar hos andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
Mervärdesskatt	9 518	10 101
Kundfordringar hos andra myndigheter ¹⁾	4 106	28 923
Övriga fordringar	162	3
	13 786	39 027

¹⁾ 2020 var ett normalår för tidpunkt av fakturering av arkivleveranser. 2019 gjordes motsvarande fakturering i december, posten kundfordringar hos andra myndigheter var väsentligt högre än ett normalår.

Not 17 Övriga kortfristiga fordringar	2020-12-31	2019-12-31
Negativ lön	3	7
Övriga kortfristiga fordringar	177	147
	180	154

Not 18 Förutbetalda kostnader	2020-12-31	2019-12-31
Förutbetalda hyreskostnader inomstatliga	2 990	4 297
Förutbetalda hyreskostnader utomstatliga	31 392	27 461
Övriga förutbetalda kostnader	5 257	4 710
	39 639	36 468

Förutbetalda hyreskostnader avser 1:a kvartalet 2021.

Not 19 Upplupna bidragsintäkter	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna bidrag från inomstatliga finansörer	1 420	1 079
Upplupna bidrag från utomstatliga finansörer	394	949
	1 814	2 027

Not 20 Övriga upplupna intäkter	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna avgiftsintäkter, inomstatliga ¹⁾	1 103	4 402
Upplupna avgiftsintäkter, utomstatliga	189	1 064
Övriga upplupna intäkter	579	2 957
	1 871	8 423

¹⁾ Riksarkivet har en treårig överenskommelse med Skatteverket kring kostnader kopplade till bouppteckningar där Skatteverket ersätter Riksarkivet med 4 000 tkr per år. 2019 gjordes ingen fakturering utan avgiften periodiserades som en upplupen avgiftsintäkt.

Not 21 Avräkning med statsverket	2020-12-31	2019-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-36	-38
Redovisat mot inkomsttitel	36	2
Fordringar/skulder avseende Uppbörd	0	-36
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	472	465
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-472	-465
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	30 888	23 872
Redovisat mot anslag	448 566	421 261
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-438 367	-414 244
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	41 088	30 888
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	526	1 540
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-526	-1 014
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	526
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-36	-38
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	472	491
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-472	-491
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	36	2
Saldo	0	-36
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Summa Avräkning med statsverket	41 088	31 379

Not 22 Behållning räntekontot i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	0	0
Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret (enl. 7 kap 4 § budgetlag)	55 000	55 000
<i>Räntekontokrediten har högst utnyttjats med 105 496 tkr (60 225 tkr). Se även kommentar not 27.</i>		

Not 23 Kassa och bank	2020-12-31	2019-12-31
Kassa	5	14
Bank, valutakonto	0	0
	5	14

Not 24 Myndighetskapital

	Stats- kapital	Balanserad kapital- förändring, anslags- finansierad verksamhet	Balanserad kapital- förändring, avgifts- belagd verksamhet	Kapital- förändring enligt resultat- räkningen	Summa
Utgående balans 2019	29 825		-14 616	-9 858	5 351
Ingående balans 2020	29 825		-14 616	-9 858	5 351
Föregående års kapital- förändring			-9 858	9 858	0
Årets kapitalförändring				-2 212	-2 212
Summa årets förändring			-9 858	7 645	-2 212
Utgående balans 2020	29 825		-24 474	-2 212	3 139

Not 25 Avsättningar	2020-12-31	2019-12-31
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		
Ingående avsättning	515	740
Årets pensionskostnad	591	201
Årets pensionsutbetalningar	-443	-426
Utgående avsättning	663	515
Övriga avsättningar		
Ingående avsättning	1 780	1 780
Årets förändring	527	0
Utgående avsättning	2 307	1 780

Not 26 Lån i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
Lån till anläggningstillgångar vid årets början	82 252	100 607
Nya lån under året	65 845	9 797
Amorteringar under året	-30 368	-28 151
Utgående balans	117 729	82 252
Låneram (enl. 7 kap 1 § budgetlagen)	163 000	163 000

Not 27 Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	2020-12-31	2019-12-31
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret	65 436	60 116

Riksarkivet har under året överskridit räntekontokrediten vid några tillfällen p.g.a. stora utbetalningar kopplade till dubbla hyror och hyllinvesteringar till Täby.

Not 28 Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2020-12-31	2019-12-31
Arbetsgivaravgifter och premier	4 764	4 920
Leverantörsskulder statliga	3 580	3 306
Utgående mervärdesskatt	641	331
	8 985	8 557

Not 29 Leverantörsskulder	2020-12-31	2019-12-31
Leverantörsskulder	8 582	33 902
	0	0

Riksarkivets leverantörsskulder 2020 är lägre än ett normalår medan 2019 var ovanligt höga p.g.a. obetalda leverantörsfakturor kopplade till flytten från Stockholm till Täby.

Not 30 Övriga kortfristiga skulder	2020-12-31	2019-12-31
Personalens källskatt	4 112	4 288
Övriga skulder	43	23
	4 155	4 312

Not 31 Upplupna kostnader	2020-12-31	2019-12-31
Retroaktiva löner	963	1 025
Semesterlöneskuld	21 955	21 449
Kompletdighetseskuld	1 028	1 011
Övriga upplupna kostnader	1 036	1 532
	24 982	25 017

Not 32 Oförbrukade bidrag	2020-12-31	2019-12-31
Bidrag från inomstatliga finansiärer	605	883
Bidrag från utomstatliga finansiärer	116	2 779
	722	3 662

Beräknad användning per tidsintervall

<i>Inom 3 månader</i>	160	903
<i>3 månader till 1 år</i>	449	1 391
<i>1 år till 3 år</i>	113	1 368
<i>Överstigande 3 år</i>	0	0

Not 33 Övriga förutbetalda intäkter	2020-12-31	2019-12-31
Övriga förutbetalda intäkter – inomstatliga ¹⁾²⁾	1 508	11 375
Övriga förutbetalda intäkter – utomstatliga ²⁾	12 014	5 120
	13 522	16 496

¹⁾ Anslagsöverskridandet 2020 blev 41,1 miljoner kr vilket är 1,4 miljoner kr mer än beviljad utökad anslagskredit som var 39,7 miljoner kr. Överskridandet beror på lägre intäkter än prognostiserat avseende verksamheten vid Riksarkivets enhet för digitisering i Frånsta.

²⁾ Avvecklingsmyndigheter blir fakturerade en engångsavgift för framtida förvaring av allmän handling, ofta 20 år och intäkten avräknas löpande.

Under 2020 är dessa avvecklingsmyndigheter flyttade från posten inomstatliga till posten utomstatliga eftersom avvecklingsmyndigheterna upphört och inte längre ingår i koncern staten.

Not 34 Övriga ansvarsförbindelser

Beloppet, 1.500 tkr, avser demontering av hyllor i Stockholm och Göteborg i samband med utflyttning från befintliga lokaler.

Kostnaden för demontering i Stockholm, 1 247 tkr, bygger på lämnad offert och arbetet kommer att utföras senast april 2021.

Kostnaden i Göteborg, 250 tkr, gäller ett mindre arbete och kommer att ske andra halvåret 2022. Då detta arbete ännu inte är upphandlat är exakt belopp och tidpunkt inte känt.

Not 35 Riksarkivet Ramanslag 17 6:1 ap 1.

Årets tilldelning på anslagsposten 17 6:1 ap 1 var totalt 427 306 tkr (403 183 tkr). Anslagskrediten för år 2020 var 39 655 tkr (31 095 tkr). Av denna har 41 072 tkr utnyttjats. Ingående överföringsbelopp 2020 var -30 755 tkr (-23 585 tkr). Överskridandet beror på lägre intäkter än prognostiserat avseende verksamheten vid Riksarkivets enhet för digitisering i Fränsta.

Villkor enligt regleringsbrevet 17 06:1 ap 1.

I anslaget har beräknats medel för restaurering, arkivering och arkivförvaltning av kulturhistorisk, försvarsanknuten film till ett belopp av 464 tkr. Medlen utbetalas till föreningen Armé-, Marin- och Flygfilm.

Under 2020 har 464 tkr (464 tkr) utbetalats enligt ovan nämnda villkor.

Villkoren i regleringsbrevet har uppfyllts.

Villkor enligt regleringsbrevet 17 06:1 ap 1.

Riksarkivet får använda högst 9 100 tkr för bidrag till enskilda arkiv.

Under 2020 har 9 042 tkr (9 068 tkr) utbetalats enligt ovannämnda villkor.

Villkoren i regleringsbrevet har uppfyllts.

Not 36 Bidrag till regional arkivverksamhet. Ramanslag 17 1:6 ap 5

Anslaget får användas som statsbidrag i enlighet med förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet, regionala arkivinstitutioner (enligt regleringsbrev).

Anslaget för bidrag för 2020 uppgår till 472 tkr (465 tkr), som har fördelats och utbetalats av Riksarkivet till regionala arkivinstitutioner i enlighet med regleringsbrevets villkor.

Villkoren i regleringsbrevet har uppfyllts.

Not 37 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet. Ramanslag 17 01:4 ap 9.

Årets tilldelning på anslagsposten 17 01:4 ap 9 var totalt 11 061 tkr (11 061 tkr).

Anslagskrediten för år 2020 var 331 tkr (331 tkr). Av denna har 15 tkr utnyttjats.

Ingående överföringsbelopp 2020 var -134 tkr (-287 tkr).

Villkoren i regleringsbrevet har uppfyllts.

Tilläggsupplysningar

Tabell 26. Sammanställning av väsentliga uppgifter 2016–2020 (i tkr)

Typ av uppgift	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram					
Beviljad	163 000	163 000	142 000	138 000	143 000
Utnyttjad	117 729	82 252	100 607	108 930	120 302
Kvar	45 271	80 748	41 393	29 070	22 698
Kontokredit hos RGK					
Räntekontokredit	55 000	55 000	55 000	55 000	55 000
Max. utnyttjad under året	105 496	60 225	20 801	4 798	0
Räntor på räntekonto RGK					
Ränteintäkter	4	299	539	588	611
Räntekostnader	-58	-64	-304	-362	-381
Saldo	-54	235	235	226	230
Avgiftsintäkter					
<u>Övrig avgiftsbelagd verksamhet</u>					
Budget enl. regleringsbrev	56 650	43 050	41 550	38 700	38 700
Utfall ¹⁾	64 548	64 148	51 521	54 260	51 571
<u>Verksamhet med full kostnadstäckning</u>					
Budget enl. regleringsbrev	17 000	32 250	36 700	40 690	40 690
Utfall ¹⁾	12 877	9 214	20 092	42 064	40 825
Anslagskredit					
Beviljad kredit Uo 17 6:1 ap 1	39 655	31 095	23 933	11 361	11 262
Beviljad kredit Uo 17 1:4 ap 9	331	331	331	326	320
Utnyttjad kredit Uo 17 6:1 ap 1	41 072	30 744	23 584	3 864	0
Utnyttjad kredit Uo 17 1:4 ap 9	15	134	287	222	0
Anslag m.m.					
Utgående reservation	0	0	0	0	0
Anslagssparande Uo 17 6:1 ap 1	0	0	0	0	4 419
Anslagssparande Uo 17 1:4 ap 9	0	0	0	0	131
Åtaganden jämfört med					
Summan av tilldelade bemyndiganden	0	0	0	0	0
Årsarbetskrafter, anställda m.m.					
Antalet årsarbetskrafter	401	449	474	467	450
Medelantalet anställda	437	481	523	510	500
Driftkostnad per årsarbetskraft²⁾	1 271	1 100	1 055	1 055	1 029
Kapital					
Årets kapitalförändring	-2 212	-9 858	-9 510	-6 475	643
Balanserad kapitalförändring ³⁾	-26 686	-24 474	-14 616	-5 106	1 369

¹⁾ Exkl. interna transaktioner.

²⁾ Exkl. avskrivningar och finansiella kostnader.

³⁾ Exkl. särskilda ersättningar.

Tabell 27. Lokalkostnader 2020 (i tkr)

Ort	Hyresvärd	Lokal- hyror	El och upp- värmning	Repara- tioner och underhåll	Övriga drift- kostnader
Stockholm	Fastighets AB Lysbomben	62			
	Lysbomben Arkivet AB	25 540	1 200		
	Försvarets Materielverk	6 345	494		138
	Stockholms Hamn AB	4 108	80		
Täby	Klövern Neptunus AB	572	35		
	Boetten AB	38 028	341		
Ramsele	Stiftelsen Arkiv & Kulturhus i Ramsele	1 205			
Fränsta	Ånge Fastighets & Industri AB	1 551	166		
Uppsala	Akademiska hus AB	12 417	66		
Vadstena	Statens fastighetsverk	10 844	303		
Visby	Leif Pettersson	1 959	88		
Lund	Arkivet Lund Fastighets AB	5 834		24	
	Lunds universitet	386			862
	Region Skåne	431	7		
Göteborg	Klippan kulturfastigheter	8 277			
	Wallenstam AB	6 090	308		
	KGK Fastigheter	1 032	436		
Härnösand	Klövern Härnösand AB	2 470	22		
	SBB Adjunkten 1 Fastighets AB	1 962			
	SBB Härnösand AB	823	7		
	Hemfosa MF O AB, ISS Facility Services AB	5 885			
Östersund	Intea Onkel Adam AB	704	52		
	Kungsleden Gemix AB	1 423	64	7	
	Övriga leverantörer	102	2 334	290	3 627
SUMMA		138 050	6 003	321	4 627

Tabell 28. Ersättningar till ledamöterna i insynsrådet samt ledande befattningshavare som utsetts av regeringen

Befattning	Namn	Ersättning i kr, 2020	Övriga uppdrag
Riksarkivarie, ordförande i insynsrådet	Karin Åström Iko	1 214 194	
Ledamot av insynsrådet	Inga-Lill Askersjö		Ledamot i Riksgäldens styrelse
Ledamot av insynsrådet	Max Valentin	1 500	Styrelseledamot i Fabel Kommunikation AB
Ledamot av insynsrådet	Birgitta Svensson	1 500	
Ledamot av insynsrådet	Carl Eklund		

Riksarkivet har inga framtida åtaganden för dessa ledamöter eller ledande befattningshavare utöver vad som framgår av allmänna avtal.

Förutom riksarkivarie Karin Åström Iko bestod Riksarkivets insynsråd under verksamhetsåret 2020 av justitierådet Inga-Lill Askersjö, verkställande direktören Max Valentin, professor Birgitta Svensson och hembygdsforskaren Carl Eklund.

Förteckning över tabeller

		sid
Tab. 1.	Totala kostnader för Riksarkivet fördelade på organisatoriska enheter (i tkr)	8
Tab. 2.	Totala kostnader för Riksarkivet fördelade på verksamhetsorter (i tkr)	8
Tab. 3.	Finansiering av Riksarkivets verksamhet fördelad på verksamhetsgrenar (i tkr)	9
Tab. 4.	Prestationer inom verksamhetsgrenen Normera och främja informationshantering	22
Tab. 5.	Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Normera och främja informationshantering	22
Tab. 6.	Prestationer inom verksamhetsgrenen Utöva tillsyn	23
Tab. 7.	Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Utöva tillsyn	23
Tab. 8.	Prestationer inom verksamhetsgrenen Hantera leveranser och förvärv	24
Tab. 9.	Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Hantera leveranser och förvärv (i tkr)	24
Tab. 10.	Prestationer inom verksamhetsgrenen Bevara mottagna arkiv	25
Tab. 11.	Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Bevara mottagna arkiv	26
Tab. 12.	Prestationer inom verksamhetsgrenen Digitalt tillgängliggöra arkivinformation	27
Tab. 13.	Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Digitalt tillgängliggöra arkivinformation	28
Tab. 14.	Prestationer inom verksamhetsgrenen Främja kunskap om mottagna arkiv	29
Tab. 15.	Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Främja kunskap om mottagna arkiv	29
Tab. 16.	Prestationer inom verksamhetsgrenen Tillhandahålla i läsesal	30
Tab. 17.	Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Tillhandahålla i läsesal	30
Tab. 18.	Prestationer inom verksamhetsgrenen Besvara förfrågningar	31

Tab. 19. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Besvara förfrågningar	31
Tab. 20. Totala intäkter och kostnader för verksamhetsgrenen Särskilda uppdrag (i tkr)	33
Tab. 21. Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning (i tkr)	36
Tab. 22. Sjukfrånvaro	38
Tab. 23. Resultaträkning	41
Tab. 24. Balansräkning	42
Tab. 25. Anslagsredovisning	43
Tab. 26. Sammanställning av väsentliga uppgifter 2016–2020 (i tkr)	54
Tab. 27. Lokalkostnader 2020 (i tkr)	55
Tab. 28. Ersättningar till ledamöterna i insynsrådet samt ledande befattningshavare som utsetts av regeringen	56

Förkortningar

AFI	Avdelningen för informationshantering
AI	Artificiell intelligens
AIRA	Artificiell Intelligens inom Riksarkivet
Ap	Anslagspost
ARK	Avdelningen för arkivverksamhet
Arkis	Arkivinformationssystem inom Riksarkivet
AVEC	Återkommande konferens/ Arkivveckan
BEKO	Enheten för bevarande och konservering
Bet	Betänkande
BDI	Avdelningen för bevarande och digital infrastruktur
DIGG	Myndigheten för digital förvaltning
DIP	Svenskt diplomatarium
DIT	Enheten för digitisering
DMS	Det medeltida Sverige
DNR	Diarienummer

EAG	European Archival Group
ESV	Ekonomistyrningsverket
FGS	Förvaltningsgemensamma specifikationer
FoU	Forskning och utveckling
GDPR	General Data Protection Regulation
Hm	Hyllmeter
IB	Ingående balans
ICA	International Council of Archives
KB	Kungliga Biblioteket
LOD	Länkad öppen data
MED	Medeltida källutgivning
NAD	Nationella arkivdatabasen
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
Prop	Proposition
PROT	Protokoll
RA	Riksarkivet
RADAR	Riksarkivets digitala arkiv
RA-FS	Riksarkivets författningssamling
RA-MS	Riksarkivets myndighetsspecifika föreskrifter
RJ	Riksbankens Jubileumsfond
Rskr	Riksdagsskrivelse
SASS	Svenska arkiv i samverkan för synlighet
SBL	Svenskt biografiskt lexikon
SDHK	Svenskt diplomatariums huvudkartotek
SKA	Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor
SKR	Sveriges kommuner och regioner
SO	Sveriges ortnamn
SOU	Statens offentliga utredningar
SwedPop	Svenska befolkningsdatabaser för forskning
TF	Tryckfrihetsförordningen (1949:105)
Tkr	Tusen kronor
TORA	Topografiskt register på Riksarkivet
UB	Utgående balans
Uo	Utgiftsområde

Riksarkivet

Box 7223, 187 13 Täby
Telefon: 010-476 70 00
riksarkivet.se